

Digest

**AL PRACTICII CURȚII
SUPREME DE JUSTIȚIE**

**COLEGIUL CIVIL,
COMERCIAL ȘI DE
CONTENCIOS
ADMINISTRATIV**

August 2017

Cuvânt înainte

Pentru a avea o închipuire despre dreptul pozitiv, dreptul „viu”, nu este suficient să citești doar coduri și legi, trebuie în mod imperios să fii la curent cu interpretările date de practica judiciară. În țările cu o cultură juridică avansată, o opinie a unui jurist este de neînchipuit fără trimiteri la practica curților supreme și chiar a curților de apel. Studenții facultăților de drept din sistemele continentale de drept dedică studiului practicii judiciare, nu mai puțin timp decât colegii lor din țările common law. În hotărârea *Kruslin c. Franței*, CtEDO scria că *„in a sphere covered by the written law, the „law” is the enactment in force as the competent courts have interpreted it in the light, if necessary, of any new practical developments.”* Actualmente, spre deosebire de sec. XIX, se duc discuții deja nu cu privire la legitimitatea situației create în realitate, cât despre căile de compromis între aspectele formale, normative și cele sociale ale creației judiciare și despre temeiurile legitimizării forței creatoare a practicii judecătorești, chiar dacă practica judiciară nu este recunoscută în calitate de izvor de drept în sens formal.

Reieșind din aceste premise, echipa JURIDICE.md își propune să pună umărul la procesul de schimbare a paradigmei juridice în spațiul juridic autohton. Vom depune toate eforturile noastre și diligența necesară, pentru a aduce plus valoare procesului de documentare și studiere, atât în activitatea practicienilor, cât și a cercetătorilor, tinerilor juriști, studenților. De altfel, sperăm „Digest” să devină un instrument util în activitatea de zi cu zi a juriștilor, precum și în procesul de studiere a dreptului.

Cu drag,

Echipa DIGEST/**JURIDICE.md**

Maxim **MACOVEI** – Redactor-șef

Vasile **SOLTAN**

Vlad **BERCU**

Dan **NICOARĂ**

Iulian **PAȘATII**

Cuprins:

I. Drept civil.....	4
II. Proces civil.....	15
III. Insolvabilitate.....	41

I. Civil

[Dosarul Nr. 2ra-1407/17](#) din 30 august

Obiect: succesiune, privarea de dreptul la succesiunea legală

În speță, instanța de apel a omis să se expună asupra faptului că, deși Tamara Petrașco și Nicolae Petrașco oficial se află în relații de căsătorie, în fapt ei nu locuiau în comun, nu duceau gospodărie comună de mulți ani. În conformitate cu art.1502 Codul Civil prin hotărâre judecătorească, un soț poate fi privat de dreptul la succesiune legală dacă se confirmă că de facto căsătoria cu cel ce a lăsat moștenirea a încetat cu 3 ani înainte de deschiderea succesiunii și soții au locuit separat.

De asemenea, pct.44 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.13 din 03 octombrie 2005 cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației la examinarea cauzelor despre succesiune menționează, că dacă soții cu cel puțin trei ani înainte de deschiderea moștenirii s-au despărțit în fapt, indiferent dacă au partajat sau nu bunurile proprietate comună în devălmășie, soțul supraviețuitor este privat de dreptul la succesiune. În caz de litigiu, acest fapt poate fi constatat prin orice mijloace de probă prin hotărâre judecătorească. La caz, din materialele dosarului, precum și din declarațiile date de părți în cadrul ședinței instanței de recurs Colegiul a constatat, că Nicolae Petrașco anticipat decesului a locuit cu concubina Tatiana Nicolaeva și cu copiii Diana Ul Islam și Constantin Nicolaev, în apartamentul nr. 4 din str. Alexandru cel Bun 105, mun. Chișinău și nu cu soția Tamara Petrașco, care are domiciliul în s. Mileștii Mici, r-nul Ialoveni, dar din anul 2009 se află în Italia. Prin urmare, necătând că Nicolae Petrașco și Tamara Petrașco la momentul decesului se aflau în relații de căsătorie, aceasta de fapt a încetat în anul 1990, când Nicolae Petrașco a trecut cu traiul în Chișinău, ducând gospodărie comună cu Tatiana Nicolaeva, care ultimii ani a îngrijit de Nicolae Petrașco, ce suferea de o maladie incurabilă, iar după deces l-a înmormântat cu respectarea tuturor obiceiurilor. Argumentul Tamarei Petrașco precum că în ultimii trei ani de viață a defunctului au dus o gospodărie comună, nu poate fi reținut de instanța de recurs, ori potrivit materialelor cauzei s-a constatat, că Nicolae Petrașco conviețuia cu Tatiana Nicolaeva, iar Tamara Petrașco o perioadă îndelungată este plecată la muncă peste hotarele țării.

În ședința instanței de recurs intimatul Alexandru Petrașco a confirmat că banii trimiși de mama lui din Italia erau folosiți pentru repararea casei din s. Mileștii Mici, r-nul Ialoveni, care i-a rămas lui moștenire și unde mama lui își păstrează domiciliul permanent. Argumentul precum că

Tamara Petrașco a trimis lui 6 Nicolae Petrașco bani pentru procurarea automobilului de model Volkswagen Sharan nu se confirmă prin probe pertinente și concludente. În acest context, hotărârea Judecătorei Ialoveni din 12 mai 2016 este legală și urmează să fie menținută cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din data de 15 februarie 2017, care contravine circumstanțelor de fapt și de drept din speța supusă judecării.

Dosarul Nr. [2ra-1333/17](#) din 30 august 2017

Obiect: încasarea despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată, reprezentare prin procură

Astfel, la caz Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține drept întemeiată concluzia instanței de apel precum că Goroșciuc Anna nu are calitatea de reprezentant legal al Angelei Glinschi, din care considerente nu poate pretinde careva despăgubiri de asigurare în urma deteriorării autovehiculului de model „Toyota Corolla” cu numărul de înregistrare GL AL 667, precizând în acest sens că din textul procurii din 03 august 2013 s-a constatat că Glinschi Angela îi acordă Annei Goroșciuc dreptul de a îndeplini formalitățile privind asigurarea autovehiculului și a primi despăgubirea de asigurare, însă prin procura menționată nu i-a acordat dreptul de a reprezenta interesele sale în fața companiilor de asigurări cu alte drepturi, inclusiv să formuleze cereri de achitare a despăgubirii de asigurare, obiecții, să participe la constatarea pagubelor, etc. Or, conform art. 242 alin. (1) Cod civil, un act juridic poate fi încheiat personal sau prin reprezentant. Împuternicirile reprezentantului rezultă din lege, din act juridic sau din împrejurările în care acționează.

Aplicând art. 22 și art. 25 al Legii cu privire la asigurarea obligatorie pentru pagubele produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, instanța de apel a reținut în mod corect că, odată ce pe actul de evaluare întocmit de expertul independent sau unitatea de specialitate nu sunt aplicate semnele de autenticitate (semnătura, ștampila) ale tuturor părților necesar de a fi antrenate în procesul stabilirii volumului de daune, or, părțile nu au consimțit asupra expertului sau a unității specializate, respectiv, actul de evaluare nr. 1587/07A din 22 iulie 2015 nu v-a fi opozabil părților interesate neantrenate în procesul întocmirii lui.

[Dosarul Nr. 2ri-233/17 din 30 august 2017](#)

Obiectul: fidejusiune

În privința creanțelor invocate de SA „Banca Comercială Română” față de SC „MCI & Co-Construct” SRL în temeiul fidejusiunii pe contractele de credit nr. 804 din 31 octombrie 2005 și nr. 1156 din 29 mai 2006, încheiate între Bancă și CIC „Moldconinvest” SA, Colegiul civil,

comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție de asemenea reține ca fiind corectă soluția instanței de insolvență privind stabilirea lipsei unor creanțe certe și exigibile față de debitor, din motivul încetării de drept a fidejusiunii SC „MCI & Co-Construct” SRL.

Or, Banca și-a înaintat creanțele față de SC „MCI & Co-Construct” SRL în temeiul contractelor de credit nr. 804 din 31 octombrie 2005, nr. 1156 din 29 mai 2006 încheiate între SA „Banca Comercială Română” și CIC „Moldconinvest” SA, acordurilor din 31 decembrie 2010 privind eșalonarea datoriilor pe aceste contracte de credit, precum și în temeiul contractului de fidejusiune nr. 804/4 încheiat între Bancă și SC „MCI & Co-Construct” SRL privind garantarea executării obligațiilor asumate de către SA „Moldconinvest” pe contractele de credit enunțate

Prin acordul din 31 decembrie 2010 de eșalonare a datoriei la contractul de credit nr. 804 din 31 octombrie 2005 și acordul din 31 decembrie 2010 de eșalonare a datoriei la contractul de credit nr. 1156 din 29 mai 2006, toate încheiate între SA „Banca Comercială Română”, debitorul CIC „Moldconinvest” SA, debitorul ipotecar SA „Agenția municipală de ipotecă Chișinău” și fidejuserii SC „MCI & Co-Construct” SRL, Pavel Caba, Mihai Popa, Viorel Cheianu și Nicolae Deleanu, s-a stabilit suma datorată de CIC „Moldconinvest” SA pe aceste contracte de credit, precum și s-a stabilit graficul de achitare, în rate scadente lunare, a datoriilor pe aceste contracte. Ratele scadente pentru achitare din partea debitorului CIC „Moldconinvest” SA s-au stabilit de la 31 august 2011, urmată de ratele premergătoare în anii 2011, 2012, 2013 și sfârșind cu ultima rată ce era scadentă și trebuia să fie achitată începând cu 30 noiembrie 2013 și maxim până la 31 decembrie 2013.

Conform art. 1170 Cod civil, fidejusiunea încetează odată cu expirarea termenului pentru care a fost prestată. În cazul în care termenul nu este determinat, fidejusiunea încetează dacă creditorul, în decursul unui an de la scadența obligației garantate, nu a intentat nici o acțiune contra fidejuserului. La caz, instanța de recurs constată că fidejusiunea constituită de SC „MCI & CoConstruct” SRL pentru garantarea executării obligațiilor asumate prin contractele de credit nr. 804 din 31 octombrie 2005 și nr. 1156 din 29 mai 2006, încheiate între SA „Banca Comercială Română” și CIC „Moldconinvest” SA, nu a avut un termen determinat, adică a fost constituită pe termen nedeterminat până la executarea deplină a obligațiilor de către debitorul principal CIC „Moldconinvest” SA.

Astfel, prin acordurile din 31 decembrie 2010 s-a stabilit graficul de achitare a fiecărei sume lunare și implicit scadența fiecărei obligații lunare, iar în cazul încălcării acestui grafic de achitări conform scadenței stabilite, Banca și-a revăzut dreptul de a acționa conform prevederilor

contractului și legislației în vigoare. Respectiv, termenul de 1 an pentru înaintarea unei acțiuni contra fidejutorului SC „MCI & Co-Construct” SRL a început a curge de la scadența fiecărei obligații lunare stabilite în graficul de achitări și în condițiile în care nu s-a demonstrat existența unei hotărâri judecătorești privind încasarea datoriilor în baza fidejusiunii instituite la contractele de credit nr. 804 din 31 octombrie 2005 și nr. 1156 din 29 mai 2006, nici depunerea unei acțiuni în judecată în termenul prevăzut de art. 1170 Cod civil – 1 an de la scadența obligației garantate, aceste datorii la momentul depunerii cererii introductive – 14 decembrie 7 2016, nu constituie creanțe certe și exigibile, așa cum prevede art. 18 alin. (1) din Legea insolvențității.

Nu poate fi reținut argumentul recurenței precum că scadența obligației garantate prin fidejusiune a survenit la 31 decembrie 2013, iar SA „Banca Comercială Română” a depus cerere de chemare în judecată la 30 decembrie 2014, încadrându-se astfel în termenul prevăzut de art. 1170 Cod civil, deoarece la data de 31 decembrie 2013 conform acordurilor încheiate între părți a survenit scadența doar la ultima tranșă (rată) în mărime de 159 615,30 lei și 11 014,12 dolari SUA

Cât privește cerințele invocate de SA „Banca Comercială Română” față de SC „MCI & Co-Construct” SRL în temeiul fidejusiunii pe contractul de credit nr. 1707 din 14 august 2007 încheiat între Bancă și CIC „Moldconinvest” SA, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră următoarele. Potrivit art. 1167 alin. (2) Cod civil, fidejusiunea încetează în cazul modificării, fără acordul fidejutorului, a obligației garantate când această modificare atrage mărirea răspunderii sau alte consecințe nefavorabile pentru fidejutor. Din cererea introductivă depusă de SA „Banca Comercială Română”, rezultă că aceasta și-a înaintat creanțele în temeiul contractului de credit nr. 1707 din 14 august 2007, care este semnat inclusiv de SC „MCI & Co-Construct” SRL în calitate de fidejutor a obligației asumate prin contractul de credit de către CIC „Moldconinvest” SA. Potrivit acestui contract de credit, restituirea creditului urma a fi efectuată conform graficului de achitări stabilit în mod expres prin Anexa nr. 1 la contractul de credit.

La caz, instanța de recurs constată că obligațiile asumate de CIC „Moldconinvest” SA prin contractul de credit nr. 1707 din 14 august 2007, care au fost garantate de SC „MCI & Co-Construct” SRL prin constituirea fidejusiunii, au fost modificate de Bancă și debitorul CIC „Moldconinvest” SA, dar fără acordul fidejutorului SC „MCI & Co-Construct” SRL, făcând astfel obligația debitorului mai împovărătoare, prin introducerea comisionului de eșalonare în sumă de 150.0 dolari SUA. Or, la data de 12 februarie 2009, Banca a semnat cu CIC „Moldconinvest” SA, fără acordul fidejutorului SC „MCI & Co-Construct” SRL, un acord adițional de modificare a

contractului de credit prin care au completat contractul de credit prin introducerea comisionului de eşalonare în sumă de 150 dolari SUA. În circumstanțele expuse, fidejusiunea SC „MCI & Co-Construct” SRL instituită la contractul de credit nr. 1707 din 14 august 2007, în situația în care Banca în calitate sa de creditor și CIC „Moldconinvest” SA în calitate de debitor, au modificat fără fidejusalul SC „MCI & Co-Construct” SRL contractul de credit prin introducerea comisionului de eşalonare în sumă de 150 dolari SUA, prin prisma dispoziției art. 1167 alin. (2) Cod civil urma să înceteze de drept și respectiv și creanțele ce rezultă din acest contract de credit nu sunt certe și exigibile în privința SC „MCI & Co-Construct” SRL.

[Dosarul Nr. 2ra-891/17 din 30 august 2017](#)

Obiect: apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informației, cu repunerea în termenul prescripție

Atât instanța de fond, cât și cea de apel, au ajuns la concluzia admiterii cererii de repunere în termenul de prescripție, indicând că motivele invocate de către Nazaria Eugeniu dovedesc imposibilitatea depunerii cererii de chemare în judecată în termenul de 30 zile de la data expirării termenului pentru examinarea cererii prealabile. Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare privind repunerea lui Nazaria Eugeniu în termenul de prescripție. Or, aflarea în concediu de odihnă anual nu constituie în mod automat temei de repunere în termen, deoarece intimatul-reclamant nu a probat faptul că în perioada dată s-a aflat în imposibilitate de a depune cererea de chemare în judecată, din contra aflarea în concediu presupune mai mult timp liber pentru necesitățile personale, la caz acțiunea fiind depusă în interesele sale și nu cele de serviciu.

Astfel, instanța de recurs consideră că Nazaria Eugeniu a omis nejustificat termenul de prescripție pentru adresarea în instanța de judecată cu acțiune cu privire la defăimare, considerent din care cererea de repunere în termen urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată. Ținând cont de faptul că cererea de chemare în judecată a fost depusă abia la 25 septembrie 2013, adică peste termenul de 30 zile prevăzut de art. 17 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, termenul limită fiind data de 02 august 2013, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că acțiunea urmează a fi respinsă ca tardivă.

[Dosarul Nr. 2ra-1322/17 din 30 august 2017](#)

Obiectul: încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor

de judecată

Asfel datoria în sine derivă dintr-o sancțiune, căreia nu-i poate fi stabilită o dobândă de întârzie, în acest mod sancționându-se dublu consumatorul, mai mult ca atât părțile au stabilit de comun acord achitarea datoriei în tranșe, ceea ce exclude o plată pentru întârzierea executării obligațiilor, consumatorii Licinîh Mihail și Licinîh Oxana, executându-și datoria, în final rămânându-le să achite suma de 8182, 99 lei din suma inițială totală de 31 925, 89 lei.

[Dosarul Nr. 2ra-1144/17 din 30 august 2017](#)

Obiectul: încasarea datoriei, actul juridic sub condiție suspensivă

În circumstanțele enunțate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că obligația de a restitui suma de 66 000 euro este expres condiționată de survenirea unui eveniment -înstrăinarea imobilului situat pe str. Păcii 1/1, or. Durlești, mun. Chișinău. Din materialele dosarului rezultă că, atât la momentul adresării intimatului reclamant Garaba Anton cu somație față de recurenta-pârâtă Chitoroagă Natalia (16 noiembrie 2015), cât și la data adresării cu prezenta acțiune în judecată și emiterii deciziei Curții de Apel Chișinău -02 februarie 2017 bunul imobil situat pe str. Păcii 1/1, or. Durlești, mun. Chișinău nu e vândut. Intimatul-reclamant Garaba Anton nu a invocat și nu a probat faptul că Chitoroagă Natalia s-a opus sau nu a dorit să înstrăineze acest imobil.

Dimpotrivă, Chitoroagă Natalia a prezentat probe privind intenția de a vinde în continuare imobilul și luarea de măsuri întru realizarea acestei intenții, fapt confirmat prin înscrisurile eliberate de SRL „Simpals” care demonstrează că în perioada 01 octombrie 2013-31 decembrie 2015 au fost plasate anunțuri în vederea înstrăinării bunului imobil situat pe str. Păcii 1/1, or. Durlești, mun. Chișinău. În astfel de împrejurări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel eronat a admis cerința lui Garaba Anton privind restituirea sumei de 66 000 euro, or, evenimentul indicat în recipisa din 30 august 2013-vânzarea imobilului nu a survenit.

Nu poate fi reținut argumentul instanței de apel cu referire la prevederile art. 212 Cod civil, precum că recipisa semnată de către părți la 31 martie 2013 cu privire la arvună este nulă, înțelegerea privind arvuna urmând a avea forma autentică, deoarece norma de drept enunțată - art. 212 Cod civil în redacția expusă de către Curtea de Apel Chișinău este în vigoare din 12 iulie 2013, iar înțelegerea despre arvună a avut loc cu întocmirea recipisei la 31 martie 2013, în perioada când art. 212 Cod civil nu prevedea careva interdicții privind forma autentică a actului juridic.

Obiectul: încasarea datoriei, dovada încheierii actului juridic

Nu poate fi reținut argumentul recurentului SRL „Carpeni-Favor” precum că pe facturile fiscale nu este aplicată ștampila SRL „Carpeni-Favor” și nici nu sunt 5 semnate de către administratorul societății Fusu Dumitru, ceea ce denotă faptul că marfa nu a fost livrată și primită de către întreprindere, din următoarele. La materialele cauzei a fost prezentată de către lichidatorul Mazur Anna, împreună cu facturile fiscale și delegația seria BN nr. 364808 din 09 martie 2009, valabilă până la 28 martie 2009, prin care SRL „Carpeni-Favor” l-a împuternicit pe Rusu Dumitru să primească marfă de la CAP „Bacii” conform facurilor (f.d. 11). În asemenea circumstanțe, dat fiind faptul că marfa a fost recepționată de către o persoană împuternicită de către beneficiar prin delegație, aplicarea ștampilei SRL „Carpeni-Favor” pe facturile fiscale nu mai era necesară.

Nu poate fi reținut nici argumentul invocat de SRL „Carpeni-Favor” precum că între întreprindere și CAP „Bacii” nu a fost încheiat nici un contract de vânzare-cumpărare a pietrei ordinare și respectiv nu există nici o datorie față de ultima, deoarece facturile fiscale reprezintă documente primare cu regim special, prezentate cumpărătorului (beneficiarului) de către vânzător la efectuarea livrărilor impozabile. Astfel, facturile fiscale anexate la materialele cauzei demonstrează transmiterea mărfii de către CAP „Bacii” beneficiarului SRL „Carpeni-Favor” și constituie temei pentru apariția obligațiilor reciproce între părți.

Obiectul: Drept civil, dreptul familiei, partajarea bunului proprietate comună

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată decizia instanței de apel pornind de la următoarele.

Normele Codului civil disting două forme ale dreptului de proprietate comună: a) proprietatea comună pe cote – părți și b) proprietatea comună în devălmășie (fără stabilirea cotelor - părți). Dreptul de proprietate comună pe cote – părți constituie acel drept de proprietate care aparține la două sau mai multe persoane, exprimat în cote – ideale asupra unui bun nefracționat în materialitatea sa. Dreptul de proprietate comună în devălmășie însă se caracterizează prin aceea că aparține concomitent mai multor persoane fără ca vreuna dintre ele să fie titularul unei cote-părți ideale din bunul comun. Art. 346 Cod civil instituie că, fiecare coproprietar este proprietarul exclusiv al unei cote-părți ideale din bunul comun. Cotele-părți sunt prezumate a fi egale până la proba contrară.

Secțiunea a 3-a din Capitolul III Cod civil reglementează regimul juridic al proprietății comune în devălmășie, care se aplică în mod corespunzător cu dispozițiile cu privire la proprietatea comună pe cote-părți. În cazul proprietății comune în devălmășie a soților prezumția este că orice bun dobândit de soți în timpul căsătoriei va fi supus regimului proprietății devălmașe, or această prezumție va putea fi înlăturată dacă se va face dovada contrariului. Totodată, legiuitorul a instituit că odată cu încetarea relațiilor de căsătorie, încetează și proprietatea comună în devălmășie.

Potrivit art.361 alin.(2) Cod civil dacă bunul proprietate comună pe cote-părți este ori nu este partajabil în natură, împărțirea se face prin: a) atribuirea întregului bun, în schimbul unei sulte, în favoarea unui ori a mai multor coproprietari la cererea lor; b) vânzarea bunului în modul stabilit de coproprietari ori, în caz de neînțelegere, la distribuirea prețului către coproprietari proporțional cotei-părți a fiecăruia dintre ei.

Colegiul constată că instanțele pe parcursul examinării cauzei au omis de a elucida oportunitatea aplicării prevederilor art. 361 alin.(2) Cod civil, în acest sens opinând că partajul în natură a bunului imobil aflat în litigiu nu este posibil, or, la o asemenea concluzie se putea ajunge doar în baza unui raport de constatarea tehnico – științific emis de o persoană licențiată în domeniul expertizării construcțiilor și efectuat premergător depunerii acțiunii în primă instanță, sau a unui raport de expertiză care ar fi fost dispus prin prisma prevederilor 148 – 160 Cod procedură civilă.

Colegiul constată că concluzia instanțelor privind imposibilitatea atribuirii bunului imobil unuia dintre coproprietari este lipsită de suport probator, unicele probe admisibile în acest sens fiind înscrisurile prin care ar fi fost demonstrat faptul inițierii procedurii prealabile scrise dintre părți cu privire la demararea procedurii benevole de stabilire a cotelor-părți ideale și înaintarea notificării despre intenția de a vinde cota sa, dar nu explicațiile reclamantei/intimatei date în primă instanță în absența recurentului/pârâtului.

Totodată, Instanța de apel a ignorat să se expună asupra cerinței (intenției) apelantului – recurentului privind încheierea unei tranzacții cu fosta sa soție Racu Diana, prin care să i se atribue întreg bunul imobil în schimbul unei sulte. Or, potrivit materialului probator cerința dată a fost înaintată în cadrul examinării cauzei în ordine de apel.

[Dosar Nr. 2rac-253/17 din 2 august 2017](#)

Obiect: caracteristicile bunului închiriat, reducerea chiriei din cauza viciului bunului închiriat

Instanța de recurs reține că conform prevederilor art. 878 alin. (2) și (3) Cod civil, bunul dat de locator trebuie să fie liber de orice viciu material sau juridic. Totodată, potrivit dispozițiilor art. 879 Cod civil, dacă bunul este afectat de un viciu, locatarul este eliberat de plata unei părți din chirie proporțional diminuării folosinței bunului. Dreptul de a plăti o chirie redusă încetează când viciul este remediat.

Având în vedere prevederile enunțate, instanța de recurs conchide că instanțele de judecată ierarhic inferioare just au concluzionat că locatarul nu a folosit bunul închiriat pentru perioada care se solicită încasarea datoriei pentru chirie și anume 1 iunie 2015-17 noiembrie 2015, din motiv că intrarea în bunul imobil a fost sigilată la 1 aprilie 2015, astfel încât locatarul a fost împiedicat în exercitarea drepturilor sale conform contractului de locațiune. În acest aspect, se va reține că la data de 1 aprilie 2015, încăperile transmise locatarului au fost deconectate de la serviciile comunale (energia electrică, apă și canalizare, salubritate, deservirea ascensoarelor) și încăperile au fost sigilate, ceea ce rezultă în mod evident din procesul-verbal întocmit la data de 1 aprilie 2015.

Or, deși procesul-verbal de sigilare este semnat și de reprezentantul locatarului, ultimul a făcut și mențiunea că nu este de acord cu sigilarea încăperilor. Așadar, având în vedere faptul că locatarul nu și-a exercitat drepturile sale ce rezultă din contractul de locațiune, din motive imputabile locatorului, instanțele de judecată ierarhic inferioare corect au conchis asupra concluziei de respingere a cerinței Direcției generale pentru administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova cu privire la încasarea datoriei pentru chirie.

[Dosarul nr. 2ra-1476/17 din 2 august 2017](#)

Obiect: nulitatea actului juridic

Colegiul relevă că, instanța de fond, examinând cauza, a stabilit circumstanțele importante pentru judecare, a supus unei analize minuțioase fiecare temei de drept invocat în cererea de chemare în judecată, făcând concluziile de rigoare, a constatat că temeiurile de drept indicate în prezenta acțiune ce vizează art. 227, 228 din Codul civil nu pot fi aplicate, deoarece reclamanta nu a prezentat probe ce demonstrează că actele juridice a căror nulitate se solicită au fost încheiate printr-un comportament dolosiv și în baza unei erori considerabile.

Menționează CSJ că pentru a fi temei de anulare a actului juridic, este necesar ca eroarea să fie determinantă pentru încheierea convenției, adică mijloacele viclene utilizate de una dintre părți să fie de așa natură, încât să fie evident că fără aceste mijloace, cealaltă parte n-ar fi încheiat actul.

La caz, Colegiul notează că dovada erorii incumbă celui ce invocă acest viciu de consimțământ. În prezenta speță, nu a fost prezentat nici un mijloc de probă precum că actele juridice a căror nulitate se solicită au fost afectate de eroare. Or, natura actului juridic a fost clară și nu putea să creadă că încheie, de fapt, un alt act juridic decât cel ce a fost autentificat, în condițiile când însăși reclamanta s-a prezentat la biroul notarial cu setul de documente necesare pentru încheierea contractului de donație, confirmându-și acordul prin aplicarea semnăturii pe actul juridic autentificat.

Astfel, în circumstanțele relatate supra, Colegiul relevă că în momentul perfectărilor actelor juridice, nu a fost indusă în eroare, ori, anumite probe contrare privind utilizarea mijloacele viclene, de către părți, la întocmirea acestora nu au fost prezentate instanțelor de judecată. Referitor la temeiul invocat precum că actul juridic contestat a fost încheiat prin dol (art. 228 Cod civil), instanța de recurs, la fel, constată netemeinicia acestuia.

În susținerea concluziei date, Colegiul reține prevederile art. 228 alin. (1) din Codul civil, conform cărora, actul juridic a cărui încheiere a fost determinată de comportamentul dolosiv sau viclean al uneia din părți poate fi declarat nul de instanța de judecată chiar și în cazul în care autorul dolului estima că actul juridic este avantajos pentru cealaltă parte. Dacă una dintre părți trece sub tăcere anumite împrejurări la a căror dezvăluire cealaltă parte nu ar mai fi încheiat actul juridic, anularea actului juridic poate fi cerută numai în cazul în care, în baza principiului buneicredințe, se putea aștepta ca cealaltă parte să dezvăluie aceste împrejurări. În cazul în care dolul este comis de un terț, actul juridic poate fi anulat numai dacă se demonstrează că cealaltă parte a știut sau trebuia să știe despre dol. De altfel, dolul constă în inducerea în eroare a unei persoane prin mijloace dolosive sau viclene pentru a o determina să încheie un act juridic, fiind format din două elemente constitutive, elementul subiectiv, care constă în intenția de a induce în eroare o persoană pentru a o determina să încheie un act juridic și elementul obiectiv, care constă în utilizarea mijloacelor viclene pentru realizarea intenției de a induce în eroare. Sub acest aspect, prin aplicarea regulilor de interpretare a normelor enunțate, este evident că, recurenta invocând ca temei încheierea actului juridic în urma unui comportament dolosiv sau viclean al unei dintre părți, precum și încheiat în urma înțelegerii dolosive dintre părți nu a prezentat nici o probă ce ar demonstra existența unui asemenea comportament sau înțelegerii dolosive, neprezentând careva probe ce ar demonstra vicierea consimțământului Domnicăi Bejenar la momentul încheierii tranzacției. Ca urmare, Colegiul consideră că, consimțământul părților a fost unul valabil, provenit de la persoane cu discernământ, exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și nu a fost viciat, or, în cadrul examinării pricinii nu au fost stabilite

circumstanțe care ar determina că între părți ar fi existat o înțelegere dolosivă prin care s-ar fi urmărit scopuri contrare legii sau voinței părților. Respectiv, este irelevantă critica reclamantei precum că a fost indusă în eroare prin faptul că, de fapt, a fost întocmit un contract de donație și nu un testament așa cum s-ar fi dorit, în condițiile când a prezentat notarului setul de documente pentru autentificarea contractelor de donație.

II. Proces civil

[Dosarul Nr. 2ac-105/17 din 30 august 2017](#)

Obiectul: recuzarea judecătorului

S-a stabilit cu certitudine că Anton Marina este judecător la Curtea de Apel Chișinău, instanță careia îi revine competența examinării cererii de apel pe cauza civilă unde dânsa este reclamantă, iar examinarea acestei cauze de judecătorii din aceeași instanță eventual ar putea trezi careva dubii de imparțialitate atât pentru un observator obiectiv, cât și pentru participanții la proces.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța trebuie să fie imparțială, or, imparțialitatea, în mod normal, denotă absența prejudecății sau părtinirii, existența sau absența acesteia putând fi probată în diferite moduri (cauza Tocono și Profesorii Prometeiști contra Moldovei, hotărârea din 26 iunie 2007, definitivă din 26 septembrie 2007).

[Dosarul nr. 2ac-102/17 din 30 august 2017](#)

Obiectul: Recuzarea judecătorului

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție considera că, temeiul invocat de Kaminski Andrei cu privire la faptul că are îndoieli privind obiectivitatea și nepărtinirea tuturor judecătorilor Curții de Apel Chișinău, din motiv că, lichidatorul SRL „Camican Com” își desfășoară activitatea în mun. Chișinău, str. Mitropolit Varlaam nr.65, of. 312, activitatea de bază fiind legată și se desfășoară preponderent la Curtea de Apel Chișinău, ceea ce crează o situație net avantajoasă pentru lichidator în comparație cu debitorul insolubil, este unul neconcludent și nu poate fi încadrat în prevederile art. 43 alin. (2) lit. f) CPC. Se reține faptul, că administratorul autorizat Bulgaru Igor participă la examinarea cauzelor care se află pe rolul Curții de Apel Chișinău, în care este antrenat, înaintează cereri conform prevederilor legale, îndeplinindu-și atribuțiile sale.

Aici se reține și practica Curții Europene pentru Drepturile Omului, care definește imparțialitatea de regulă prin lipsa oricărei prejudecăți sau atitudini părtinitoare și poate fi analizată în diverse moduri [Wettstein împotriva Elveției, pct. 43; Micallef împotriva Maltei (MC), pct. 93].

În cauza [Micallef împotriva Maltei (GC), pct. 93] Curtea a constatat că, imparțialitatea trebuie evaluată potrivit unui demers subiectiv, ținându-se seama de convingerea personală și comportamentul judecătorului, adică dacă acesta a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale în cauză și unui demers obiectiv, care constă în a stabili dacă instanța a oferit, în

special prin compunerea sa, suficiente garanții pentru a exclude orice îndoială legitimă cu privire la imparțialitatea sa

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a susținut întotdeauna aplicativitatea demersului subiectiv, potrivit căruia „un magistrat este considerat imparțial până la proba contrariului” [Le Compte, Van Leuven și De Meyere împotriva Belgiei, pct. 58, in fine; Micallef împotriva Maltei (MC), pct. 94]. În privința tipului de probe, este necesar să se verifice dacă un judecător a demonstrat ostilitate (Buscemi împotriva Italiei, pct. 67- 68).

În ceea ce privește demersul obiectiv, Curtea a reinterat în jurisprudența sa constantă că, trebuie stabilit dacă, indiferent de comportamentul personal al unuia dintre membrii acestei instanțe, există fapte verificabile care pot pune la îndoială însăși imparțialitatea instanței.

Prin urmare, trebuie să se decidă, în fiecare speță dacă natura și gradul de legătură în cauză sunt de așa natură încât să denote o lipsă de imparțialitate din partea instanței (Micallef împotriva Maltei (MC), pct. 97 și 102).

În speță, solicitantul nu a indicat nici o probă și nici o circumstanță subiectivă sau obiectivă, care să pună la îndoială obiectivitatea și imparțialitatea unei instanțe, iar careva suspiciuni declarative, nu servesc ca temei de strămutare a cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad pentru judecarea cererii privind atragerea la răspundere subsidiară a organului de conducere a debitorului insolubil SRL „Camican Com”

[Dosarul Nr. 2rhc-90/17](#) din 30 august 2017

Obiectul: temeiurile revizuirii

De altfel, art. 449 lit. b) CPC, vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucât examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte).

Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Așadar, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi

existat obiectiv până la data pronunțării hotărârii, ele urmând a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărârii. Faptele noi apărute după darea hotărârii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Așadar, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv până la data pronunțării hotărârii, ele urmând a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărârii. Faptele noi apărute după darea hotărârii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

În același timp, revizuentul trebuie să probeze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) CPC, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei

Mai mult, Colegiul constată că revizuentul nu a prezentat careva înscrisuri care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată, și care să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată ori de natură să răstoarne o situație juridică deja stabilită. În circumstanțele relevate se impune de a remarca la capitolul dat că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reânnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art.449 CPC.Or, încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2016, nu este o circumstanță nouă și nu poate servi drept temei de admitere a cererilor de revizuire în condițiile art.449 lit. b) CPC.

Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare

[Dosarul Nr. 2r-572/17](#) din 30 august 2017

Obiectul: scutirea de la taxa de stat

Totodată, din materialele cauzei și recursul declarat de către reprezentantul Elenei Balan, avocatul Ghenadie Danciuc, se atestă că recurenta la data de 27 aprilie 2017, depunând cererea de apel, a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat.

Însă, instanța de apel la pronunțarea încheierii din 08 iunie 2017, nu s-a expus în modul stabilit asupra cererii Elenei Balan privind scutirea de la plata taxei de stat.

Astfel, Colegiul reține că, instanța de apel eronat nu a dat curs cererii de apel, obligând apelanta la achitarea taxei de stat, fără a se expune în modul stabilit asupra cererii de scutire de la plata taxei de stat.

În același timp, având în vedere prevederile art.426 alin. (3) CPC, care stabilesc că recursul împotriva încheierii se examinează pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, precum și faptul că la materialele cauzei se regăsește cererea de scutire de la plata taxei de stat, Colegiul consideră oportun de a casa încheierea instanței de apel de a nu da curs cererii de apel, pentru a nu admite încălcarea dreptului la o cale de atac și pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal și de a remite cauza pentru examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat.

[Dosarul Nr. 2r-570/17](#) din 30 august 2017

Obiectul: repunerea apelului în termen

Astfel, termenul declarării apelului se calculează nu de la momentul comunicării dispozitivului hotărârii, nu de la data depunerii cererii de întocmire a hotărârii integrale, dar de la data pronunțării dispozitivului hotărârii. Respectiv, aceste prevederi legale sunt aplicabile atât pentru partea, care a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, cât și pentru partea care a fost absentă. În conformitate cu art.111, alin. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

La fel, indică instanța de recurs că instanța de apel just a invocat faptul că Digori Gheorghe nu a fost prezent la pronunțarea dispozitivului hotărârii primei instanțe, însă acest fapt nu justifică omiterea termenului de declarare a apelului, deoarece Digori Gheorghe a cunoscut despre examinarea litigiului în cauză și a avut obligația să se intereseze despre derularea procesului și soluția dată de instanță. Instanța de recurs consideră că recurentul nu a dispus de bună credință și urma să dea dovadă de diligența necesară pentru a depune cererea de apel în termen, astfel prin lege a operat decăderea din dreptul de declarare a apelului, ceea ce a avut ca efect trecerea hotărârii contestate în puterea lucrului judecat.

În speță se constată că, contrar normelor procedurale enunțate, Digori Gheorghe a depus cererea de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 29 septembrie 2016,

la 03 noiembrie 2016, (f.d. 188), respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă. Este de remarcat că instanța de apel, având în susținere dispozițiile art. 116 Cod de procedură civilă, care prevede că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță, or apelantul Digori Gheorghe a cunoscut despre examinarea litigiului în cauză, iar solicitarea de repunere în termen a apelantului -recurentului just a fost considerată de către instanța de apel ca neîntemeiată. Pe cale de consecință se va remarca că Digori Gheorghe a fost în cunoștință de cauză despre cererea intentată în instanța de judecată și soluția adoptată de instanță în cazul dat. Astfel, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Popov versus Moldova (nr.2) din 02 decembrie 2005; Melnic versus Moldova din 14 noiembrie 2006, Ponomaryov versus Ucraina din 03 aprilie 2008, Van Harn versus Germany din 11 septembrie 2007), și de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanțe, fapt însă ignorat de recurent, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului. Prin urmare, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în prima instanță și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice. Astfel fiind, se constată ca fundamentată soluția instanței de apel cu privire la respingerea cererii de repunere în termen a apelului depusă de Digori Gheorghe și restituirea cererii de apel, declarată împotriva hotărârii Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 29 septembrie 2016, ca fiind depusă în afara termenului legal. Iar argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs nu pot fi reținute, deoarece sunt neîntemeiate și lipsite de suport legal și probatoriu.

[Dosarul Nr. 2r-610/17](#) din 30 august

Obiectul: depunerea recursului de o persoană care nu este în drept să declare recurs

După cum rezultă din materialele pricinii, părțile în speța dată sunt ÎM „Inaso” SRL reprezentată de Covaliov Natalia și Cornei Marina. Tot materialul probator se oglindește faptul că ÎM „Incaso” SRL a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, care prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2017, nu s-a dat curs apelului declarat de către ultima, fiindu-i acordat termen pînă la 17 mai 2017, ora 10:00, pentru a prezenta cererea de apel

motivată și dovada achitării taxei de stat în mărime de 202,50 lei (f.d. 59-60). Nefiind înlăturate neajunsurile integral indicate de către instanța de apel, la 17 mai 2017, Curtea de Apel Chișinău a dispus restituirea apelului declarat de către ÎM „Incaso” SRL prin intermediul avocatului Covaliov Natalia (f.d. 70-73). Astfel, nu este clar din care considerente ÎM „Moldcell” SA contestă încheierea supra enunțată. Or, ÎM „Molcell” SA nu este parte în cauza dată și prin urmare nu este în drept să declare prezentul recurs.

[Dosarul Nr. 2r-595/17](#) Din 30 august

Obiectul: apel depus tardiv

Potrivit materialelor dosarului, hotărârea primei instanțe a fost emisă la 09 iunie 2016, în absența recurentului, dar care anterior, potrivit proceselor-verbale ale ședințelor de judecată a fost prezent, a cunoscut de existența litigiului și potrivit art. 56 alin. (3) CPC era obligat să se folosească cu bună-credință de drepturile procedurale și să depună în termen cererea de apel.

În speță se constată că, contrar normelor procedurale enunțate, Penitenciarul nr. 13 Chișinău a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 09 iunie 2016 la data de 26 iulie 2016 cu încălcarea termenul prevăzut de art.362 alin.(1) CPC și nu a solicitat repunerea în termen.

Colegiul reține ca fiind justă concluzia instanței de apel, precum că Penitenciarul nr. 13 Chișinău odată cu depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe nu a solicitat repunerea în termen a cererii de apel, nu a invocat nici un motiv întemeiat întru justificarea omiterii termenului și nici nu a făcut, prin probe incontestabile, dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege.

Nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016 a făcut cunoștință la data de 29 iunie 2017, când a făcut cunoștință cu materialele cauzei, deoarece a avut posibilitatea reală de a lua cunoștință cu materialele pricinii mai înainte, să depună diligența necesară de a se informa la ce etapă de examinare se află procesul și după caz să facă cunoștință cu hotărârea pronunțată și să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Popov versus Moldova (nr.2) din 02 decembrie 2005; Melnic versus Moldova din 14 noiembrie 2006, Ponomaryov versus Ucraina din 03 aprilie 2008, Van Harn versus Germany din 11 septembrie 2007), și de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanțe, fapt însă ignorat de recurentă, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

[Dosarul Nr. 2ra-1295/17](#) din 30 august

Obiectul: Drept procesual civil, adoptarea hotărârii suplimentare de către instanța de fond

Astfel, Colegiul consideră decizia instanței de apel din 15 martie 2017 ca fiind întemeiată și legală. Or, potrivit art.250 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța care a pronunțat hotărârea emite, din oficiu sau la cererea participanților la proces, o hotărâre suplimentară dacă nu s-a pronunțat asupra unei pretenții formulate de către părți sau de către intervenientul principal.

Prin urmare, instanța de recurs constată că în speță nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 250 Cod de procedură civilă, pentru emiterea unei hotărâri suplimentare, consideră justă concluzia instanței de apel că, prima instanță la emiterea hotărârii suplimentare, a aplicat eronat prevederile art. 250 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, or prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 18 martie 2011 rămasă irevocabilă, acțiunea lui Anatolii Lariiciuc fiind admisă.

Reieșind din cele supra relatate, instanța de apel corect a menționat că verificând legalitatea și temeinicia hotărârii suplimentare a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 25 august 2016, prin prisma circumstanțelor de fapt constatate și normelor de drept reținute, constată că, la judecarea în fond a pricinii, prima instanță nu a constatat circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, ce a dus la aplicarea eronată a normelor de drept procedural, din care considerente, a ajuns la concluzia netemeinicii hotărârii suplimentare, pe care a casat-o cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii lui Anatolii Lariiciuc cu privire la emiterea hotărârii suplimentare.

[Dosarul Nr. 2rc-617/17](#) din 30 august

Obiectul: asigurarea acțiunii

Cu referire la prevederile enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, încheierea instanței de insolvabilitate nu conține motive vis-a-vis de necesitatea aplicării sechestrului, or, instanța de insolvabilitate nu aduce nici un argument la acest capitol, inserând în încheierea recurată solicitările administratorului ÎM „Moldcarton” SA, Ala Bulgaru și normele de drept în baza cărora a aplicat sechestrul - art. 174-177 CPC.

La caz, se reține că, la pronunțarea încheierii privind aplicarea măsurilor de asigurare sau neaplicarea acestora, instanțele vor verifica: raționalitatea și temeinicia cerințelor solicitantului despre aplicarea măsurilor de asigurare, probabilitatea cauzării unui prejudiciu solicitantului în

cazul neaplicării măsurilor asigurătorii, dacă există pericolul în mora (pericol de dispariție, degradare, înstrăinare, risipire a bunului sau proastă administrare), asigurarea unui echilibru între interesele părților cointeresate, în ce măsură modalitatea de asigurare a acțiunii solicitate este în corelație cu obiectul acțiunii înaintate și dacă aceasta va asigura realizarea de facto a scopului măsurilor de asigurare.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, încheierea contestată nu conține vreun raționament din cele enunțate. Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții, trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

La caz, se mai reține că, încheierea privind aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii urmează să cuprindă: măsura de asigurare concretă, locul aflării averii, quantumul valorii acțiunii, termenul de aplicare a interdicției, contul bancar, etc, însă instanța de insolabilitate nu a indicat în încheierea contestată locul aflării bunurilor, pe care a aplicat sechestrul.

Mai mult ca atât, instanța de insolabilitate a făcut trimitere la contractele de ipotecă nr. 06-06/1/65-g1 din 01 octombrie 2010 și nr. 06-06/1/65-g2 din 01 octombrie 2010, însă la materialele dosarului nu sunt anexate aceste contracte

[Dosarul Nr. 2r-567/2017](#) din 30 august 2017

Obiectul: Drept procesual civil, recursul asupra încheierii prin care s-a restituit cererea de apel

Tot, materialele cauzei atestă că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016 a fost expediată în adresa participanților la proces conform scrisorii din 29 noiembrie 2016 (f.d. 123), însă la materialele cauzei nu se regăsește dovada de recepționare a acesteia de către Vladimir Niculăiță, fapt ce denotă că apelantul nu a cunoscut despre încheierea prin care nu i s-a dat curs cererii de apel, necunoscând despre faptul că urmează să înlăture careva neajunsuri.

Astfel, analizând circumstanțele din speță, instanța de recurs constată că, instanța de apel prematur a dispus restituirea cererii de apel, în cazul în care la materialele cauzei nu se regăsește dovada aducerii la cunoștință apelantului a încheierii instanței prin care nu s-a dat curs cererii de apel, Or, deși, prevederile art. 369, alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că, în cazul în care apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368, alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța de apel urmează să restituie cererea de apel, instanța urma a verifica dacă apelantului i-a fost comunicat actul de

dispoziție emis.

Sub acest aspect și ținând cont de faptul că, apelantul Vladimir Niculăiță nu a recepționat încheierea instanței de apel, prin care nu i s-a dat curs cererii de apel, iar materialele cauzei nu denotă contrariul, instanța de recurs consideră că întru evitarea încălcării dreptului recurentului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, recursul urmează a fi admis.

Dosar Nr. [3ra-681/17](#) din 30 august 2017

Obiect: Drept procesual civil, contencios administrativ, drept civil, locațiune, obligarea U.A.T. la transmiterea în locațiune a spațiului nelocativ (garaj)

Apreciind probele administrate și aplicând corect normele de drept material instanța de apel întemeiat a conchis că cerința de a obliga Consiliul mun. Chișinău să transmită în locațiune spațiul nelocativ (garaj) cu suprafața de 14,3 m.p., situat în mun. Chișinău, str. Sciusev 84, nu poate fi admisă în formula solicitată, ci doar în partea obligării Consiliul mun. Chișinău să soluționeze cererea depusă de Popescu Leonid și Popescu Alexandra privind transmiterea în locațiune a spațiului nelocativ (garaj) cu suprafața de 14,3 m.p., situat în mun. Chișinău, str. Sciusev 84, însă în dispozitivul deciziei a indicat că se obligă Consiliul mun. Chișinău să soluționeze cererea depusă de Popescu Leonid și Popescu Alexandra și transmiterea în locațiune a spațiului nelocativ (garaj) cu suprafața de 14,3 m.p. situat în mun. Chișinău, str. Șciusev 84.

Or, reieșind din limitele pretențiilor formulate de reclamant în cererea de chemare în judecată, obligarea autorității publice de a transmite în locațiune spațiului nelocativ (garaj) cu suprafața de 14,3 m.p. situat în mun. Chișinău, str. Șciusev 84, în virtutea unei hotărâri pronunțate de instanța de judecată, va fi considerată ca o substituție a atribuțiilor autorităților publice, întrucât acordarea unui astfel de drept este luată exclusiv de organul abilitat cu aceste atribuții prin lege.

Ba mai mult, Legea contenciosului administrativ urmărește scopul de a pune la dispoziția instanțelor o cale procedurală de înlăturare a pasivității și inacțiunilor autorităților administrative, pentru a le obliga să se pronunțe asupra cererilor ce le sunt adresate, iar dacă reclamantul contestă refuzul nejustificat al administrației publice de a satisface o cerere referitoare la un drept recunoscut de lege, instanța în cazul în care constată temeinicia pretențiilor înaintate, poate obliga autoritatea publică de a emite actul administrativ solicitat de reclamant. Deci, în cazul în care autoritatea publică locală nu a soluționat în termenul stabilit de

lege cererea înaintată, instanța obligă autoritatea emitentă de a da răspunsul cerut, dar nu va putea hotărî în privința conținutului actului solicitat și nici în privința condițiilor în care autoritatea ar urma să soluționeze cererea, deoarece s-ar încălca principiul separării puterilor în stat.

[Dosarul Nr. 2r-505/17 din 30 august 2017](#)

Obiectul: scutire de la plata taxei de stat

Din materialele dosarului rezultă că la cererea de scutire de plata taxei de stat pentru cererea de apel, depusă la 05 iunie 2017 de către reprezentantul apelanților pârâți Angela Procopciuc, au fost anexate copiile legitimațiilor ce confirmă că recurenții-apelanți sunt pensionari, invalizi de gradul II și III, fiindu-le stabilite pensii în quantum după cum urmează... În circumstanțele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel nu a apreciat obiectiv capacitatea recurenților-apelanți de a achita taxa de stat la depunerea cererii de apel.

Or, în susținerea cererii de scutire de plata taxei de stat au fost prezentate probe ce confirmă starea materială dificilă a recurenților-apelanți, fiind pensionari și invalizi. În același timp, instanța de recurs consideră că în prezența patentelor de întreprinzător care cât de cât aduc venituri, recurenții-apelanți n-au probat imposibilitatea de a achita măcar o parte din taxa de stat la depunerea apelului, din care considerent aceștia urmează a fi scutiți de plata a 50 % din taxa de stat.

Nu poate fi reținut argumentul recurenților invocat în prezenta cerere de recurs precum că din patenta de întreprinzător au venituri instabile sau chiar nu au venituri, deoarece faptul dat nu confirmă cu certitudine imposibilitatea dâșilor de a achita taxa de stat, în acest sens nefiind prezentate careva probe. Astfel, recurenții-apelanți urmează a fi scutiți de plata a 50 % din taxa de stat pentru depunerea apelului.

[Dosarul Nr. 2rac-318/17 din 30 august 2017](#)

Obiectul: recuzare

La 25 august 2017, administratorul SA „Orizont”, Vasile Lipcan, a depus cerere de recuzare a judecătorului Curții Supreme de Justiție, Oleg Sternioală, care face parte din componența completului de judecători investit cu examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului declarat de SA „Măgurele” împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2017. În motivarea cererii de recuzare, a indicat că judecătorul Oleg Sternioală se cunoaște și se află în

relații amicale cu administratorul SA „Măgurele”, Tatiana Cușnir, încă din perioada când deținea funcția de președinte al Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău. Or, anume în cafeneaua situată pe str. Paris, mun. Chișinău, gestionată până-n prezent de către SA „Măgurele” se petreceau toate banchetele organizate pentru colaboratorii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău. Mai mult ca atât, invocă că administratorul SA „Măgurele”, Tatiana Cușnir, nu evită nici o ocazie să se „mândrească” cu relațiile amicale pe care le-a stabilit cu expreședintele Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, actualul judecător al Curții Supreme de Justiție – Oleg Sternioală. Consideră că circumstanțele expuse justifică în mod obiectiv bănuielele și temerile intimatului în atitudinea părtinitoare a judecătorului vizat.

Drept temei de recuzare s-a invocat relațiile de prietenie dintre judecătorul Oleg Sternioală și administratorul recurentului SA „Măgurele”, Tatiana Cușnir. Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că circumstanțele invocate în cererea de recuzare nu au fost probate de către SA „Orizont”, constituind niște suspiciuni și bănuiele, însă pentru a înlătura orice dubii care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea judecătorului Curții Supreme de Justiție, Oleg Sternioală, precum și posibilitatea influențării votului exprimat, știrbind principiul activității colegiale, cererea de recuzare urmează a fi admisă.

[Dosarul Nr. 2rc-570/17 din 30 august 2017](#)

Obiectul: scutire de la plata taxei de stat

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău corect a dispus respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat pentru cererea de apel, or recurenta-apelantă SRL „Întreprinderea de Aprovizionare și Livrare a Gazelor Strășeni” nu a probat în modul prevăzut de lege imposibilitatea achitării taxei de stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că dovezile prezentate mai sus confirmă starea de fapt doar a unui cont bancar, pe care la moment tranzacțiile sunt suspendate de IFS și sunt aplicate interdicții de către autorități abilitate cu acest drept, nefiind prezentate înscrisuri ce s-ar referi și la alte conturi bancare sau lipsa acestora confirmată de către IFS.

Mai mult ca atât, potrivit extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 9428 din 04 aprilie 2013 prezent la materialele cauzei, societatea pe acțiuni moldo-rusă „Moldovagaz” este fondatorul unic al SRL „Întreprinderea de Aprovizionare și Livrare a Gazelor Strășeni”. Iar, potrivit extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 31231 din 15 ianuarie 2014,

Societatea pe acțiuni moldo-rusă „Moldovagaz” dispune de un capital social în mărime de 1 332 908 000 lei (f.d. 88). Date fiind cele relatate, se reiterează că încheierea de respingere a cererii de scutire de la taxa de stat a SRL „Întreprinderea de Aprovizionare și Livrare a Gazelor Strășeni” este legală și întemeiată, deoarece recurenta-apelantă nu a prezentat suficiente probe în vederea justificării stării materiale precare, ce ar face imposibilă achitarea taxei de stat pentru cererea de apel.

[Dosarul Nr. 2rac-249/17 din 23 august 2017](#)

Obiectul: examinarea apelului în lipsa participanților la proces

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră decizia instanței de apel dată în prezentul litigiu drept una abuzivă și superficială, or, instanța a examinat cauza în ordine de apel în absența participanților la proces, care au fost citați legal despre locul, data și ora examinării, doar a chestiunii punerii pe rol a cererii de apel nemotivată și netimbrată depusă de către ACC nr. 55/285 la 03 noiembrie 2016 cu solicitarea scutirii integrale a apelantei de la plata taxei de stat (f.d. 222, Vol. I). Prin urmare, instanța de apel, contrar prevederilor art. 370 alin. (2) CPC, ulterior deliberării chestiunii privind scutirea de la plata taxei de stat, imediat în aceeași zi a examinat apelul în lipsa participanților la proces, fără a-i înștiința legal despre examinarea cererii de apel și fără a-i expedia intimatului apelul motivat pentru depunerea referinței la acesta (f.d. 230-231 Vol. I).

[Dosarul Nr. 2r-551/17 din 09 august 2017](#)

Obiectul: termenul de declarare a apelului

Argumentul recurenteii că nu a cunoscut consecințele neexecutării încheierii Curții de Apel nu poate fi reținut, din următoarele.

Într-o opinie contrară se consideră principiul „nemo censetur ignorare legem” ca fiind o prezumție absolută a cunoașterii legii, prezumție ce nu poate fi răsturnată prin dovada contrarie. În baza acestei prezumții, toți cetățenii trebuie să cunoască legile. De aceea, este de principiu că normele juridice intră în vigoare de la data aducerii lor la cunoștința publică (data publicării lor sau data la care ele au fost efectiv aduse la cunoștință).

Face excepție de la acest principiu situația în care în conținutul actului normativ în care apare norma juridică se prevede intrarea în vigoare la o altă dată decât publicarea normei (aducerea sa la cunoștință). Din momentul intrării sale în vigoare norma juridică guvernează deplin relațiile sociale; din acest moment nimeni nu se poate sustrage comandamentului normei juridice pe

motiv că nu o cunoaște. Această regulă se explică prin aceea că autoritatea normei juridice, obligativitatea sa ar fi puse sub semnul îndoielii dacă s-ar admite scuza ignoranței.

Prin urmare Lidia Tuchiluș urma să se conformeze normelor de procedură și să declare apel în termenul legal. Instanța de recurs constată că în circumstanțele descrise, Lidia Tuchiluș abuzează de drepturile sale procedurale, or, conform art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă expres prevede că părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007). Ținînd cont de împrejurările menționate în coraport cu normele enumerate se conchide că apelanta – Lidia Tuchiluș a încălcat termenul de 30 zile, consacrat în art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă.

[Dosarul Nr. 2rch-40/17 din 03 august 2017](#)

Obiectul: examinarea cererii de revizuire

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de revizuire și obiecțiile expuse în referințele intimațiilor, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire depusă de Guvernul Republicii Moldova urmează a fi respinsă ca inadmisibilă din considerentele ce urmează. În susținerea cererii, revizuentul a indicat drept temei de revizuire art.449 lit. c) CPC, și anume că, instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces. În conformitate cu art. 450 lit. c) CPC, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele respective, în cazul prevăzut la art. 449 lit. c). Cu referire la prevederile normei enunțate, Colegiul ține să menționeze că termenul de depunere a cererii de revizuire reprezintă intervalul de timp înăuntrul căruia poate fi exercitată calea de atac a revizuirii. Termenul dat este unul legal și imperativ.

Analizând cererea de revizuire prin prisma prevederilor legale menționate, Colegiul concluzionează că de către revizuent nu a fost respectat termenul de depunere a cererii de revizuire. Prin urmare, decizia instanței de recurs care la moment se contestă cu revizuire, a fost emisă la 06 mai 2015, fiind publicată în aceeași zi pe pagina web a instanței de judecată. Totodată, potrivit scrisorii de însoțire anexate la materialele pricinii, copia deciziei instanței de recurs a fost expediată pentru cunoștință și în adresa Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Astfel, circumstanțele enunțate denotă faptul că revizuentul a cunoscut s-au trebuia să cunoască despre constatările instanței de recurs la data emiterii deciziei – 06 mai 2015, și respectiv, a beneficiat de posibilitatea reală să se folosească cu bună credință de drepturile sale procedurale.

În plus, nu poate fi reținut și se respinge alegația revizuentului precum că, la 19 ianuarie 2017, a luat cunoștință cu actele judecătorești a căror revizuire se cere, or, având în vedere că, reprezentantul Guvernului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a participat la examinarea cauzei în calitate de intervenient accesoriu, se prezumă că, Guvernul Republicii Moldova a fost informat despre hotărârile pronunțate de Curtea de Apel Chișinău la 12 decembrie 2014 și Curtea Supremă de Justiție la 06 mai 2015 și urma să respecte termenul de depunere a cererii de revizuire reglementat la art. art. 449 lit. c) și 450 lit. c) CPC.

Pornind de la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere printre altele, că atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (cazul Brumărescu contra României). Inadmisibilitatea unei asemenea intervenții de mai multe ori a fost afirmată de către jurisprudența CEDO. Curtea, a reiterat că, dreptul la o instanță, garantat de art. 6 § 1 din Convenție, presupune respectarea principiului preeminenței dreptului.

Astfel, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judecata, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, care cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Analizând argumentele invocate de către revizuent în raport cu prevederile art. 449 CPC, instanța reține că, argumentele invocate de revizuent nu pot servi drept temei de revizuire și nu se încadrează în prevederile normei legal.

[Dosarul Nr. 2ac-97/17 din 2 august 2017](#)

Obiectul: strămutarea pricinii

În atare circumstanțe, pornind de la prevederile art. 49 alin. (3), 50 alin.(1) lit.d) Cod de

procedură civilă, Colegiul consideră inadmisibilă participarea judecătorului Curții de Apel Comrat-Ștefan Starciuc la judecarea recursului declarat împotriva încheierii din 15 mai 2017 a Judecătoriei Comrat (sediul Ceadăr-Lunga) de către Luana Matveiceva, prin intermediul avocatului Nicolai Jecov, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Elfimov, Alla Elfimova împotriva Luanei Matveiceva privind recunoașterea dreptului de proprietate. Or, prin examinarea recursului declarat de aceeași parte împotriva aceluiași act de dispoziție judecătorească și adoptarea deciziei pe caz, judecătorul Curții de Apel Comrat-Ștefan Starciuc și-a expus opinia.

În ceea ce privește demersul Președintelui interimar al Curții de Apel Comrat privind soluționarea strămutării altei instanțe de același grad a cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Elfimov, Alla Elfimova împotriva Luanei Matveiceva privind recunoașterea dreptului de proprietate, în caz de admitere a propunerii de abținere, Colegiul, de asemenea, o consideră întemeiată. În conformitate cu art. 43 alin.(2) lit.d) Cod de procedură civilă, instanța strămută pricina la o altă instanță dacă din motivul recuzării (abținerii de la judecată) unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor săi devine imposibilă. În conformitate cu art. 43 alin.(4) Cod de procedură civilă, strămutarea pricinii în cazurile prevăzute la alin.(2) lit.d), e), f) și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară, a cărei încheiere este irevocabilă și nu este susceptibilă de recurs. În consecință, Colegiul conchide că în Curtea de Apel Comrat este imposibilă formarea unui complet de judecată întru examinarea recursului declarat, prin ce se impune strămutarea cauzei civile Curții de Apel Cahul.

[Dosar nr. 3ra-756/17 din 02 august 2017](#)

Obiect: proces civil, contencios administrativ, acces la informații oficiale, anularea refuzului de a elibera informație, recunoașterea dreptului pretins, obligarea eliberării informației și repararea prejudiciului cauzat.

Instanța de recurs reiterează că dreptul la informație este un drept fundamental, garantat de art. 10 al Convenției Europene a Drepturilor Omului și art. 34 al Constituției Republicii Moldova. Accesul la informație este un drept al cetățeanului, precum și o obligație a autorităților publice de a asigura informarea corectă a cetățenilor în privința problemelor de interes public.

Relevantă, la caz, au și prevederile art. 4 alin. (1) din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11.05.2000, care direct indică că oricine, în condițiile prezentei legi, are dreptul de a căuta, de a primi și de a face cunoscute informațiile oficiale. Art. 5 alin. (1) și (2) din legea

menționată prevede că, subiecți ai prezentei legi sunt furnizorul de informații și solicitantul informației. Furnizori de informații, adică posesori ai informațiilor oficiale, obligați să le furnizeze solicitanților în condițiile prezentei legi, sunt autoritățile publice centrale și locale - autoritățile administrației de stat.

Informații oficiale sunt considerate toate informațiile aflate în posesia și la dispoziția furnizorilor de informații, care au fost elaborate, selectate, prelucrate și sistematizate și/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept.

Furnizorul de informații este obligat să asigure informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public și asupra problemelor de interes personal. Informația va fi furnizată, de regulă, în momentul în care aceasta va fi disponibilă, adică atunci când informația se va afla în posesia furnizorului și va fi susceptibilă de a fi remisă solicitantului, conform modalității alese.

Accesul la informațiile oficiale nu poate fi îngădit, cu excepția informațiilor cu caracter personal, a căror divulgare este considerată drept o imixtiune în viața privată a persoanei, protejată de legislația privind protecția datelor cu caracter personal. Drept urmare, având în susținere aceste prevederi legale, la caz se va reține că informația solicitată de V.B. se limitează la comunicarea dacă I. C. și I.C. sunt angajați ai CCL - 231 și dacă pentru persoanele date se achită contribuții sociale de către angajator, fără a solicita careva date personale. Important este de menționat că informația solicitată de V.C. se conține în Registrul de Stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale, ultimul justificând interesul pentru informația cerută prin faptul că aceasta este necesară în legătură cu examinarea unui litigiu în instanța de judecată. Distinct de aceste constatări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că informația solicitată de V.C. constituie o informație oficială, la care accesul este public și care nu cade sub incidența datelor cu caracter personal, prin urmare, furnizorul Casa Națională de Asigurări Sociale era obligat să elibereze informația solicitată.

[Dosar nr. 2ac-94/17 din 2 august 2017](#)

Obiect: temeiurile de recuzare a judecătorului

Nu se admite recuzarea judecătorului din suspiciune în imparțialitatea lui dacă nu sunt cunoscute temeiurile de drept și de fapt pentru înaintarea recuzării; recuzarea judecătorului căruia i s-a încredințat verificarea temeiniciei recuzării declarate unui alt judecător; recuzarea

judecătorilor care nu sunt implicați în examinarea pricinii.

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră abuzivă cererea privind recuzarea tuturor judecătorilor unei instanțe de judecată, dacă aceștia nu sunt implicați în examinarea unei cauze civile. Ținând cont de cerințele art. 46 CPC privind componența completelor de judecată, se impune concluzia că, în majoritatea cazurilor, acestea oricum nu cuprind toți judecătorii care activează într-o instanță.

Prin urmare, cererile de recuzare se pot justifica doar în privința judecătorilor din același complet, și nicidecum asupra tuturor judecătorilor din instanța respectivă. Rațiunea legiuitorului este de a nu admite perturbarea înfăptuirii justiției de către instanța investită de lege, iar extinderea artificială a temeiurilor de recuzare asupra judecătorilor neimplicați în judecarea cauzelor civile concrete constituie un abuz de drept din partea justițiabililor, care generează atât tergiversarea procesului, cât și duce la prejudicierea intereselor părților adverse. De aceea, cererile de recuzare a tuturor judecătorilor din instanța respectivă, dacă nu sunt implicați în examinarea unei cauze civile, urmează a fi respinsă prin încheiere nesusceptibilă de recurs separat.

Potrivit art. 53 alin. (3) CPC, dacă din motivul recuzării, în instanța sesizată cu pricină nu se poate constitui complet de judecată și dacă recuzarea îi privește pe toți judecătorii ei, cererea de recuzare se va judeca de instanța ierarhic superioară spre care se îndreaptă calea de atac respectivă.

În acest sens, practica judiciară a Curții Supreme de Justiție (Recomandarea nr. 28 din 01.11.2012) indică că norma legală citată nu conferă dreptul participanților la proces de a cere recuzarea tuturor judecătorilor instanței, dar reglementează examinarea demersurilor de recuzare în cazurile când componența completelor, în unele judecătorii și Curți de Apel, poate coincide cu numărul judecătorilor din aceleași instanțe sau cazurile când nu poate fi format completul care trebuie să examineze recuzarea completului sesizat pe fond. În aceste situații, cererile de recuzare, fiind formulate anume față de completul de judecată și nu față de toți judecătorii, urmează a fi examinate de instanța ierarhic superioară spre care se îndreaptă calea de atac respectivă.

[Dosarul nr. 2ac-93/17](#); [dosarul nr. 2ac-95/17](#) din 2 august 2017

Obiect: temeiurile de recuzare

Înaintând recuzare la toți judecătorii Curții de Apel Chișinău, solicitantul a indicat că aceștia sunt dependenți de autoritățile municipiului Chișinău, examinează tendențios și părtinitor

acțiunile civile, iar pentru a fi garantată examinarea obiectivă a pricinii este necesar ca cauza să fie examinată de o altă instanță de apel. Raportând circumstanțele constatate la prevederile legale enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că propunerea de recuzare este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, deoarece motivele invocate nu cad sub incidența art. 50 CPC.

În acest context, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului arată că în fiecare caz concret va trebui de stabilit dacă, în afara conduitei personale a judecătorului, există fapte dovedite de natură a ridica îndoieli în ceea ce privește imparțialitatea acestuia (speța Wettstein c. Elveției, hotărârea din 21 decembrie 2000, definitivă din 21 martie 2001). Mai mult, Colegiul consideră abuzivă cererea privind recuzarea tuturor judecătorilor unei instanțe, în situația în care aceștia nu sunt implicați în examinarea unei cauze civile. Or, cererile de recuzare se pot justifica doar în privința judecătorilor din același complet și nicidecum asupra tuturor judecătorilor din instanța respectivă, sau, extinderea artificială a temeiurilor de recuzare asupra judecătorilor neimplicați în judecarea cauzelor civile concrete constituie un abuz de drept din partea justițiabililor, care generează atât tergiversarea procesului, cât și duce la prejudicierea intereselor părților adverse.

[Dosarul nr. 2r-538/17 din 16 august 2017](#)

Obiect: cererea de recurs este depusă de o persoană care nu este în drept să declare recurs

Instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare recurs. În conformitate cu art. 75 alin. (2) CPC procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați. În conformitate cu art. 80 alin. (1) CPC Împuternicirile reprezentantului persoanei juridice trebuie să fie formulate într-o procură, eliberată și legalizată în modul stabilit de lege”.

Colegiul menționează că în cazul în care recursul este declarat prin reprezentant, la cererea de recurs trebuie anexat documentul legalizat în modul stabilit care atestă împuternicirile reprezentantului, dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire. Din materialele cauzei rezultă că B.A. acționează din numele și în interesele Întreprinderii Municipale „Direcția Construcții Capitale” în temeiul procurii nr. 01-07/1752 din 28 decembrie 2015. Colegiul menționează că

procura respectivă a expirat la 31 decembrie 2016 și a fost depusă în copie necertificată. Totodată, Colegiul reține că la materialele cauzei lipsesc acte care ar demonstra calitatea lui B.A. de angajat al Întreprinderii Municipale „Direcția Construcții Capitale” (ordin de angajare). Pe cale de consecință, având în vedere neajunsul constatat mai sus cât și faptul că cererea de recurs este semnată de către B.A., Colegiul ajunge la concluzia acesta nu este în drept să declare recurs.

[Dosar nr. 2rc-521/17 din 02 august 2017](#)

Obiect: Temeiurile de a nu da curs cererii de apel; scutirea de taxa de stat; patrimoniul întreprinzătorului individual;

Obligația de achitare a taxei de stat nu contravine practicii CEDO și nu încalcă dreptul apelantei la un proces echitabil, ori sistemul național prevede pentru persoanele care nu dispun de resurse suficiente posibilitatea de a obține o scutire de la plata taxei de stat.

Nu pot fi reținute argumentele recurentului precum că, este persoană juridică și are conturile bancare blocate, motiv pentru care urmează a fi scutită de la plata taxei de stat. Or, potrivit art. 14 alin. (2) din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03 ianuarie 1992, întreprinderea individuală nu este persoană juridică și se prezintă în cadrul raporturilor de drept ca persoană fizică întreprinzător individual. Patrimoniul întreprinderii individuale este inseparabil de bunurile persoanele ale antreprenorului.

La fel nu poate fi reținut nici argumentul precum că instanța de apel eronat a respins cerința privind scutirea de la plata taxei de stat. Or, la depunerea cererii de apel nemotivate nu a fost solicitată scutirea de la plata taxei de stat și nu a fost depusă o cerere cu anexarea probelor pertinente și concludente în acest sens.

[Dosarul nr. 2ra-1228/17 din 2 august 2017](#)

Obiect: temeiurile declarării recursului; revocarea donației.

În speță, reclamantii au solicitat admiterea pretențiilor sale în temeiul prevederilor art. 835 alin. (1) Cod civil, cu privire la revocarea contractului de donație, prevederile art. 735 alin. (1) Cod civil privind rezolvirea contractului și prevederile art. 836 alin. (1) Cod civil – rezoluțiunea contractului de donație în cazul stării de nevoie.

Tratând din perspectiva cadrului legal conținut în art. 835 alin. (1), art. 836 alin. (1), art. 735 alin. (1) Cod civil, Colegiul reține că, în esență, aceste norme conțin noțiuni distincte, care urmează a fi aplicate în dependență de obiectul cauzei dedus judecătii, temeiului acțiunii, a

motivelor de fapt, cu ajutorul cărora urmează să se facă încadrarea într-o normă legală, în așa fel, urmând a fi stabilită norma de drept aplicabilă litigiului în cauză, în sens că, ce solicită în cele din urmă reclamantii: revocarea contractului de donație, cărui îi sunt caracteristice anumite particularități sau rezoluțiunea contractului, care, la fel, are trăsăturile sale distinctive ori motivele de fapt se încadrează în prevederile art. 735 alin. (1) CPC, în ceea ce privește neexecutarea esențială, în ipostaza în care o neexecutare este esențială în situația în care se poate presupune că o persoană rezonabilă nu ar fi încheiat contractul dacă ar fi prevăzut neexecutarea și consecințele ei.

Față de cele arătate, Colegiul conchide că, instanța de apel a interpretat și aplicat eronat prevederile legale, or, întru respectarea sarcinii stabilite de art. 183 CPC, cu ajutorul obiectului și a motivelor de fapt, instanța de judecată trebuia să facă încadrarea, precizând legea ce guvernează prezentul litigiu, respectiv, determinând legea aplicabilă litigiului urma să soluționeze cauza. Totodată, instanța de recurs reține că, în cazul în care nu există o concordanță în conținutul actului judecătoresc pronunțat, această hotărâre se consideră nemotivată și are drept consecință nulitatea ei. În așa mod, circumstanțele menționate constituie temei incontestabil de casare a deciziei instanței de apel, cu remiterea pricinii spre rejudecare.

[Dosarul nr.2r-512/17; Dosarul nr. 2r-399/17](#) din 2 august 2017

Obiect: proces civil, scutirea taxa de stat

Colegiul atestă faptul că, la materialele dosarului, întru argumentarea temeiniciei demersului de scutire de la plata taxei de stat s-a invocat în mod declarativ situația economico-financiară precară, pretinsă a fi confirmată prin acte/documente anexate la cererea privind scutirea de la plata taxei de stat. În acest sens, Colegiul constată că recurentul nu a prezentat probe în vederea determinării situației materiale reale a acestuia și determinării imposibilității de a suporta cheltuielile vizate de plata taxei de stat sau caracterul excesiv al acesteia, fiind în mod declarativ formulată cererea privind scutirea de la plata taxei de stat, fără a fi anexate careva înscrisuri care să confirme cu certitudine situația economico-financiară precară de la moment. În alți termeni, recurentul nu a prezentat informația cu privire la soldurile bancare ale societății, informații despre patrimoniul acesteia și cu privire la faptul că pasivele sunt disproporționate cu activele acesteia.

[Dosarul nr. 2ra – 1320/17 din 2 august 2017](#)

Obiect: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe; aplicarea legii mai noi

Instanța de judecată notează că, prin prisma art. 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, are obligația pozitivă, instituită de legislator, de a controla din oficiu decizia contestată din punct de vedere al respectării normelor de drept procedural. Astfel, conform art. 432 alin. (3) din legea citată, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei.

Articolul 6 parag. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, impune ca un tribunal care intră în sfera sa de aplicare să fie independent și imparțial. De regulă, imparțialitatea se definește prin lipsa oricăror preferințe sau atitudini părtinitoare și poate fi analizată în diverse moduri. Conform jurisprudenței constante a Curții, existența imparțialității în sensul art. 6 parag. 1 trebuie să se stabilească în funcție de: (I) un test subiectiv, în cadrul căruia trebuie să se țină seama de convingerile personale și comportamentul unui anumit judecător într-o anumită cauză; și (II) un test obiectiv, în cadrul căruia se stabilește dacă instanța în sine și, printre alte aspecte, componența acesteia, au oferit garanții suficiente pentru excluderea oricărui dubiu legitim în legătură cu imparțialitatea acesteia (a se vedea, inter alia, Fey v. Austria, 24 februarie 1993, parag. 28 și 30, Wettstein v. Elveția, 21 decembrie 2000, parag. 42, Volkov v. Ucraina, 9 ianuarie 2013, parag. 104). Cu toate acestea, în unele cauze, în care poate fi dificilă obținerea unor probe care să infirme prezumția de imparțialitate subiectivă a judecătorului, cerința privind imparțialitatea obiectivă oferă o garanție suplimentară importantă (a se vedea Pullar v. Regatul Unit, 10 iunie 1996, parag. 32)

Instanța de recurs observă că, la 30 octombrie 2014, judecătorii Curții de Apel Chișinău, Nelea Budăi, Ion Muruianu și Nicolae Craiu, au participat la examinarea, în ordine de apel, a cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Departamentul Instituțiilor Penitenciare împotriva B.A. și B.I., privind pierderea dreptului de folosirea spațiului locativ, evacuarea și radierea vizei de reședință. Astfel, în urma judecării cauzei, completul de judecată enumerat mai sus, a constatat că locuința odaia nr. 97 din str. Titulescu, 35, mun. Chișinău, unde sunt înregistrați intimații B.A. și B.I., nu este o locuință de serviciu și nu există temeiuri legale ca aceștia să fie evacuați din încăpere. În mod corespunzător, această circumstanță a constituit un temei de a respinge apelul formulat de Departamentul Instituțiilor Penitenciare și de a menține hotărârea primei instanțe de respingere a acțiunii. Așadar, instanța a precizat că B. A. a obținut, în baza legii în vigoare la acel moment, dreptul de a nu putea fi evacuat din spațiul locativ din litigiu, fără acordarea altui spațiu locativ, așa cum prevedeau art. 110, 111, 113 din Codul cu privire la locuințe (în redacția a. 1983)

În al doilea set de proceduri, inițiat de aceeași reclamantă, pe marginea aceluiași obiect, Colegiul lărgit notează că prezenta cauză civilă a fost examinată, în ordine de apel, în următoarea componentă: președintele ședinței, judecătorul Nelea Budăi și judecătorii, Valeri Efros și Muruianu Ion. Ansamblul celor relatate, denotă că preocupările instanței de recurs cu privire la imparțialitatea judecătorilor Curții de Apel Chișinău, Nelea Budăi și Muruianu Ion au provenit din faptul că ambii judecători au fost implicați anterior în procedurile de apel, în cauza civilă dintre aceleași părți, cu același obiect, fiind invocate, în prezentul litigiu, alte temeuri de evacuare a intimațiilor din odaie. Această situație ar putea pune ridica dubii cu privire la respectarea dreptului recurentului la un proces echitabil în partea analizată supra.

La acest capitol, instanța de judecată consideră că aceste îndoieli depind, în mod concret, de circumstanțele cauzei și trebuie cercetate de la caz la caz. În special, este necesar să se analizeze dacă legătură dintre problemele de fond din cauzele civile indicate mai sus sunt atât de apropiate, încât să existe dubii cu privire imparțialitatea judecătorilor care participă la luarea deciziilor finale (a se vedea, inter alia, Indra v. Slovacia, 1 februarie 2005, parag. 53 sau Hit D.D. Nova Gorica v. Slovenia, 5 iunie 2014, parag. 40).

Din aceste raționamente, instanța va aplica, în continuare, testul subiectiv și testul obiectiv în privința completului de judecată. La aplicarea demersului subiectiv, Curtea Europeană a statuat în mod constant că imparțialitatea personală a unui judecător trebuie să fie prezumată până când nu există dovada contrariului (a se vedea, Hauschildt v. Danemarca, 24 mai 1989, parag. 47 sau Kyprianou v. Cipru [GC], 15 decembrie 2005, parag. 119). În cazul de față, în lipsa oricăror dovezi contrare, nu există niciun motiv de îndoială cu privire la imparțialitatea personală a judecătorilor Nelea Budăi și Ion Muruianu. Mai mult, trebuie remarcat faptul că simpla participare a acestora în ambele cazuri nu poate fi calificată ca o dovadă suficientă a părtinirii personale a acestora (a se vedea, în acest sens, Golubović v. Croației, 27 noiembrie 2012, parag. 51). În ceea ce privește demersul obiectiv, este necesar să se stabilească dacă, în afară de comportamentul personal al unuia dintre judecători, există împrejurări pertinente care pot ridica îndoieli cu privire la imparțialitatea acestuia (a se vedea, Indra v. Slovacia, 1 februarie 2005, parag. 49, Toziczka v. Polonia, 24 iulie 2012, parag. 35, Korzeniak v. Polonia, 10 ianuarie 2017, parag. 49). În primul rând, instanța reține, în baza proceselor – verbale ale ședințelor de judecată din 2 februarie 2017 și 16 februarie 2017, că nici un judecător dintre cei nominalizați nu și-au luat abținere, dar nici participanții la proces nu au depus declarație de recuzare împotriva acestora. Totuși, orice judecător în privința căruia există un motiv legitim de lipsă de imparțialitate trebuie să se retragă. Or, chiar și aparențele pot avea o anumită importanță sau,

cu alte cuvinte, „nu trebuie doar să se facă dreptate, ci trebuie să se vadă că se face dreptate”. Este în joc încrederea pe care instanțele dintr-o societate democratică trebuie să o inspire publicului (a se vedea De Cubber v. Belgia, 26 octombrie 1984, para. 26).

În consecință, sintetizând cele menționate, instanța opinează că lipsa abținerilor și declarațiilor de recuzare este importantă, dar nu este decisivă, iar ceea ce este esențial dacă aceste temeri pot fi considerate justificat obiective (a se vedea, inter alia, Micallef v. Malta, 15 octombrie 2009, parag. 96). În al doilea rând, Colegiul notează că, atât decizia Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2014, cât și decizia instanței de apel din 16 februarie 2017, au vizat aceleași fapte, și anume dreptul intimaților de a locui în odaia nr. 97 din str. N. Titulescu, 35, mun. Chișinău. Astfel, este evident că încercarea recurentului Departamentul Instituțiilor Penitenciare de ai evacua pe intimați în conformitate cu noua Legea cu privire la locuințe constituie, în fond, o reexaminare a hotărârilor judecătorești adoptate în cadrul procedurii inițiale. Această opinie este consolidată și pe faptul că recurentul, în cererea de recurs supusă examinării, critică aplicarea de către judecători, în decizia contestată, a principiului prevăzut în art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în baza căruia au stabilit că încăperea nu are statut de locuință serviciu.

Prin urmare, recurentul a subliniat că regimul juridic al odăii eliberate lui B.A., nu este opozabil situației din speță, urmând a fi dovedite din nou în conformitate cu Legea nr. 75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe. De asemenea, deși dreptul de a locui în odaia din speță este unul în realizare, judecătorii Nelea Budăi și Ion Muruianu au stabilit că noua Legea nr. 75 din 30 aprilie 2015 nu reglementează sub niciun aspect conduita de urmat, în cazurile persoanelor, care asemenea familiei B., au obținut sub imperiul legii vechi un drept de a locui în odaia nr. 97.

De fapt, conform articolului 6 alin. (2) din Codul civil, legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare. Prin urmare, aceste circumstanțe, reprezintă momente decisive cu privire la judecarea cauzei. Mai mult, rolul judecătorilor Nelea Budăi și Ion Muruianu, într-un complet de 3 judecători, este foarte semnificativ, iar ultimul a fost raportor asupra cazului. Așadar, hotărârile pronunțate în ambele cazuri s-au referit la fondul cauzei și au fost nefavorabile recurentului. Instanța de judecată opinează că, în lumina celor prezentate, există fapte pertinente și obiective care ar putea genera îndoieli justificate în ceea ce privește imparțialitatea completului Curții de Apel Chișinău, fiind încadrate în temeiul prevăzut la art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă. Din această perspectivă, rezultă că participarea judecătorilor Nelea Budăi și Ion Muruianu era imposibilă la examinarea cauzei în ordine de apel, iar motivele constatate supra ridică dubii în partea ce ține de obiectivitatea și

neapartinerea acestora. Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel în contradicție cu normele de drept procedural a purces la examinarea acestuia în fond. Mai mult, eroarea judiciară enunțată nu poate fi corectată de către instanța de recurs, fiind unul din temeiurile de trimitere a pricinii spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată;

Pe baza celor prezentate, dar și având în vedere că normele de drept procedural au un caracter absolut și imperativ pentru instanțele de judecată, iar încălcarea acestora atrage după sine casarea deciziei, instanța de recurs nu va analiza argumentele invocate în cererea de recurs, care vizează fondul cauzei. Această împrejurare, în sine, reprezintă o garanție împotriva unei eventuale prejudicieri a imparțialității și independenței instanței, care urmează să judece cauza în ordine de apel. În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat Departamentul Instituțiilor Penitenciare, de a casa decizia instanței de apel din 16 februarie 2017 și de a trimite pricina spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

[Dosarul nr. 2r-511/17 din 2 august 2017](#)

Obiect: termenele de procedură fixate de instanță

În cazul în care instanța de judecată a stabilit data și ora până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătoresc. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, asemenea celui prevăzut de lege. CSJ amintește în acest sens cauza Perez de Rada Cavanilles v. Spania, 28 octombrie 1998, §§ 43-44, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că stabilirea bazei legale a unei acțiuni de către instanță și termenele - limită pentru introducerea unei acțiuni se numără printre limitările permise ale dreptului de acces la o instanță, cu condiția ca acestea să nu restricționeze accesul unei persoane la un tribunal de o manieră care îi afectează chiar esența dreptului sau când nu urmăresc un scop legitim ori nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie atins.

Atunci când termenul de procedură fixat de instanța de judecată pentru valorificarea unei acțiuni procesuale este materializat în zile, curgerea termenului începe de la ora 24 a ultimei zile din termen, iar dacă acesta se măsoară în ore sau eventual în minute, justițiabilul trebuie să se ghideze necondiționat de acest moment, la a cărui scadență acțiunea procesuală care trebuie

efectuată nu este susceptibilă să producă efecte juridice.

Ședințele de judecată sunt desfășurate la intervale de timp planificate, exprimate în ore și minute, prin urmare, raționamentele respectării cu strictețe a termenelor vine să contribuie la derularea nestingherită a procesului judiciar și la consolidarea disciplinei participanților la proces. Pornind de la caracterul obligatoriu al actelor judecătorești de dispoziție, justițiabilul trebuie să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în actul de dispoziție judecătoresc emis, dacă prin acesta destinatarului i-a fost fixat un termen-limită (termen de perimare) pentru prezentarea apelului motivat, astfel încât acesta urmează să se conformeze cerințelor în discuție până la data și ora stabilită, să prezinte actele enunțate, iar la utilizarea mijloacelor de comunicare (poșta electronica, oficiul poștal), să se asigure că ele vor ajunge la destinatar (la instanța de judecată) cel târziu la momentul stabilit în prealabil de către instanță și nicidecum până la ora 24:00 a ultimei zile a termenului. O altă abordare de cât aceasta va echivala cu o încălcare a termenului de procedură, fixat de instanță.

[Dosarul nr. 2r-403/17 din 02 august](#)

Obiect: citarea la adresa indicată; sancțiuni procedurale; buna-credință, diligența justițiabililor

Semnarea actelor procesuale enunțate de către recurenți, în redacția prezentată instanței, prezumă acordul acestora cu cele indicate în ele, inclusiv și cu adresa conținută în textul lor. Realmente, faptul dat îi obligă la folosirea cu bună-credință a drepturilor sale procesuale. Față de cele expuse, Colegiul precizează că în conformitate cu prevederile art. 9 Cod civil, art. 61 Cod de procedură civilă, buna credință a părților se prezumă a fi și în situația în care aceștia depunând o cerere în instanță (fond, apel), urmau să se intereseze de soarta dosarului intentat de ei, folosindu-se cu bună-credință de drepturile sale.

În context, recurenții fiind reprezentați în proces de către un avocat ales prin contract, deși i-au acordat toate drepturile procedurale prevăzute de lege, urmau și ei să se intereseze nemijlocit de fazele judecării litigiului. Mai mult ca atât, procesul de emitere a actelor de procedură ale instanțelor naționale este transparent, în acest sens, instanța de apel sesizată de recurenți, a plasat pe site-ul oficial data, locul și ora ședinței, și soluțiile adoptate la caz, iar recurenții, prin prisma principiului bunei-credințe, urmau să monitorizeze cursul judecării cauzei.

Cu referire la argumentele recurenților, privind rezilierea contractului de asistență juridică cu avocatul care-i reprezenta în instanța de fond și apel, iar ca urmare nefiind în cunoștință de cauză, Colegiul conchide că acestea sunt declarative și lipsite de suport probatoriu, or recurenții

invocând responsabilitatea exclusivă a avocatului de faptul că ei nu au cunoscut de ședințe și actele emise de instanța de apel, nu au prezentat careva înscrisuri în acest sens.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

La fel, Colegiul reține că actul judecătoresc de procedură implică cert obligația pozitivă a apelantului de a achita taxa de stat la depunerea cererii de apel și de a prezenta apelul motivat, iar nerealizarea acestei sarcini procedurale, precum și necontestarea actului procedural prin care nu s-a dat curs cererii de apel, instituie prezumția de recunoaștere a legalității acestui act procedural și, în consecință, obligația de a se conforma în termenul stabilit cerințelor instanței de apel, fapt care denotă întrunirea în speță a temeiurilor legale pentru restituirea cererii de apel.

III. Insolvabilitate

[Dosarul nr. 2ri-267/17 din 30 august 2017](#)

Obiectul: citarea terțului poprit

Colegiul lărgit indică că, la examinarea cererii de validare a popririi, instanța de insolvabilitate a încălcat normele de drept procedural și anume cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat corespunzător locul, data și ora ședinței de judecată

În conformitate cu art.6 alin.(1), (2) și (4) din Legea insolvabilității, citarea participanților la proces se efectuează de către instanța de insolvabilitate din oficiu. În procedurile contencioase reglementate de prezenta lege vor fi citate în calitate de părți numai persoanele ale căror drepturi sau interese sunt supuse spre soluționare instanței de insolvabilitate în condiții de contradictorialitate.În celelalte cazuri, se aplică dispozițiile din Codul de procedură civilă referitoare la procedura necontencioasă în măsura în care nu contravin unor dispoziții expres prevăzute de prezenta lege.Notificările și înștiințările se fac prin scrisori recomandate, iar în cazurile expres prevăzute de prezenta lege și prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Deși, ar exista probe care ar confirma citarea terțului poprit S.R.L. “Tela Expres” pentru ședința de judecată din 27 iunie 2017, ultimul a indicat că la adresa care ar fi fost citat nu se mai găsește din cauza încetării raporturilor de locațiune, astfel încât chiar și în ipoteza în care citația ar fi fost remisă la adresa nominalizată, aceasta nu a fost recepționată de către reprezentantul recurentului.

Instanța însă este în drept să amâne ședința dacă va constata că neprezentarea este motivată. Cu toate acestea, instanța de insolvabilitate, fără a verifica temeiul neprezentării terțului poprit S.R.L. “Tela Expres”, a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acestuia. La examinarea cauzei în lipsa terțului poprit S.R.L. “Tela Expres” instanța de insolvabilitate nu a ținut cont nici de faptul că somația s-a reîntors la 13 aprilie 2017 fără a fi recepționată de către reprezentantul terțului poprit S.R.L. “Tela Expres”.

Astfel, se constată că judecând cauza în lipsa reprezentantului terțului poprit S.R.L. “Tela Expres”, instanța de insolvabilitate nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participantului la proces, ce constă în posibilitatea, în primul rând, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, astfel, prin urmare fiind admisă încălcarea

prevederilor art. 27 alin.(1) CPC.

Urmare a celor expuse, Colegiul lărgit consideră că instanța de insolabilitate nu a verificat veridicitatea sediului aflării terțului poprit S.R.L. “Tela Expres” și a expediat citația pentru ședința de judecată din 27 iunie 2017, ora 11:15 la aceeași adresă la care a expediat și somația cu privire la înființarea popririi și anume la adresa mun. Chișinău, str. M. Cebotari 37, cunoscând faptul că somația nu a fost recepționată de către destinatar.

Astfel, la caz sunt întemeiate argumentele recurentului privind încălcarea de către instanța de insolabilitate a procedurii de citare legală. Sub acest aspect, instanța de recurs, consideră necesar a remarca că necitarea și necomunicarea în modul corespunzător de către instanțele de judecată a actelor de procedură către participanții la proces ar putea atinge principiul echității procedurii civile și îngreuna în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil, contrar standardelor inserate în art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului în spețele Godorozea și S.A. „Bucuria” contra Moldovei din 06 octombrie 2009 și, respectiv, 05 ianuarie 2010.

[Dosarul nr. 2rc-637/17](#) din 30 august 2017

Obiectul: subrogarea în drepturi

Conform art.1 al Legii nr.188 din 28 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 10 octombrie 2014, prin derogare de la prevederile Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, totalitatea bunurilor S.A. „Termocom” în procedura falimentului (IDNO 1003600022286), destinate desfășurării activității de producere, distribuție și furnizare a energiei termice în mun. Chișinău, în calitate de subansamblu funcțional, se transmite către S.A. „Centrala Electrică cu Termoficare nr.2” din Chișinău (IDNO 1003600026295), în baza unui contract de vânzare-cumpărare, după expirarea fără rezultat a unui termen de 10 zile calendaristice oferit prin notificare autorității administrației publice locale a mun. Chișinău, pentru exercitarea dreptului de preemțiune.

După cum rezultă din cele menționate, este vorba despre transmiterea de la S.A. „Termocom” către S.A. „Centrala Electrică cu Termoficare nr.2” din Chișinău a unor bunuri și nu despre lichidarea reclamantului-revizuient. Circumstanța în cauză este confirmată și prin copia extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr.20539 din 17 august 2015, din care urmează existența la acel moment a S.A. „Termocom” în procedura falimentului.

În astfel de circumstanțe, consideră instanța de recurs, este inadmisibilă, excluderea în realitate din proces, de către prima instanță, a S.A. „Termocom” în procedura falimentului și admiterea ca succesor de drepturi a S.A. „Centrala Electrică cu Termoficare nr.2” din Chișinău, reprezentantul căreia nici nu a avut împuterniciri cu privire la renunțul la acțiune.

n astfel de circumstanțe, menționează instanța de recurs, atât S.A. „Termocom” în procedura falimentului, înlăturată contrar legii de la judecarea procesului intentat de ea însăși, cât și S.A. „Termoelectrica”, nu pot fi considerate că ar fi fost înștiințate despre ședința de judecată a primei instanțe din 06 mai 2015 și că ar fi primit copia încheierii instanței de judecată, prin faptul că reprezentantului S.A. „Centrala Electrică cu Termoficare nr.2” din Chișinău, Iana Cazacu, a fost prezentă la ședința instanței de judecată și că ultimei i-a fost înmănată copia încheierii respective.

Or, reprezentantul S.A. „Centrala Electrică cu Termoficare nr.2” din Chișinău, Iana Cazacu, nu avea nici o tangență cu S.A. „Termocom” și S.A. „Termoelectrica” în sensul împuternicirilor de reprezentare a acestora în procesul judiciar în cauză.

În circumstanțele menționate, consideră instanța de recurs, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 08 decembrie 2015, contrar prevederilor art.116 CPC, a respins cererile S.A. „Termocom” în procedura falimentului și S.A. „Termoelectrica” cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului și ca rezultat a respins recursurile declarate ca fiind depuse în afara termenului legal. Or, cu referire la norma de drept menționată și având în vedere circumstanțele cauzei, Curtea de Apel Chișinău urma să repună recurenții în termenul de declarare a recursului și să admită recursul declarat.

Astfel, din considerentele menționate, ținând cont de prevederile art.6 CEDO, și având în vedere faptul că, prin înlăturarea faptică a reclamantului S.A. „Termocom” în procedura falimentului din procesul judiciar, prima instanță, la 06 mai 2015, a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces și anume S.A. „Termocom” în procedura falimentului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră întemeiate cererile de revizuire depuse de către S.A. „Termocom” în procedura falimentului și S.A. „Termoelectrica”, care cad sub incidența art. 449 lit.(c) CPC și care urmează a fi admise cu casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2017, ca fiind contrară normei de drept procedurale citate supra, admiterea cererilor de revizuire depuse de către S.A. „Termocom” în procedura falimentului și S.A. „Termoelectrica” cu casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015, admiterea cererilor S.A. „Termocom” în procedura falimentului și S.A. „Termoelectrica” cu privire la

repunerea în termenul de declarare a recursului, admiterea recursurilor declarate cu casarea integrală a încheierii judecătorești Ciocana mun.Chișinău din 06 mai 2015 și restituirea cauzei spre rejudecare la judecătoria Chișinău, sediul Ciocana în alt complet de judecată.

[Dosarul Nr. 2rc-559/17](#) din 30 august 2017

Obiectul: intentarea procesului, tabelul definitiv al creanțelor creditorilor

După cum rezultă din încheierea recurată, instanța de insolabilitate în motivarea soluției de respingere a contestației creditorului Nicolai Gorgabtâi împotriva tabelului definitiv al creanțelor creditorilor SA „Semnal” face referire la înscrisurile dosarului, și anume, nota informativă emisă de executorul judecătoresc Nicolae Pașa, din data de 01 iunie 2015, care nu se regăsește la materialele cauzei pentru a verifica temeinicia argumentelor invocate de creditorul Nicolai Gorgabtâi în cererea de recurs.

Colegiul constată că instanța de insolabilitate a judecat pricina superficial, fără lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, în coroborare cu normele de drept material aplicabile cazului, totodată nu a verificat în ansamblu toate argumentele și circumstanțele cauzei, care, însă necesită a fi stabilite întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea prezentului litigiu. În aceste condiții este evident că instanța examinând pricina nu a calificat corect din punct de vedere juridic acțiunea cu care a fost investită și nu s-a pronunțat asupra tuturor aspectelor juridice, nu a stabilit cu certitudine momentele importante întru soluționarea justă a litigiului, situație care duce la imposibilitatea instanței de recurs să exercite controlul judiciar asupra soluției date și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege, fapt ce impune casarea acesteia.

Prin emiterea unei hotărâri superficiale, recurentului i se lezează dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, prerogativă care prezumă dreptul la o hotărâre motivată, instanța judecătorească fiind obligată a se expune asupra tuturor pretențiilor invocate de către acesta.

[Dosarul Nr. 2rc-572/17](#) din 30 august 2017

Obiect: insolabilitate, intentarea procesului de insolabilitate, repunerea în termen

Instanța de recurs constată că, la materialele cauzei nu se regăsește nici o notificare expediată

de către administratorul insolvenței SC „Tevas Grup” SRL, Anton Jerebțov în adresa SRL „Electrostrat”, necâtând la faptul că a fost obligat prin hotărârea instanței de insolvență din 23 ianuarie 2017 să notifice creditorii despre înregistrarea cererilor de validare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor în termen de cel mult 45 zile de intentarea procesului, adică până la data de 27 februarie 2017. 5 În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, prima instanță temeinic și legal a admis cererea depusă de către SRL „Electrostrat” cu privire la repunerea în termen a cererii de validare a creanțelor față de SC „Tevas Grup” SRL și a repus în termen cererea de validare a creanțelor depusă de către SRL „Electrostrat” în cadrul procesului de insolvență intentat față de SC „Tevas Grup” SRL.

[Dosarul Nr. 2rc-651/17](#) din 30 august

Obiectul: recursul cu privire la încheierea instanței de insolvență

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016, a fost admisă spre examinare cererea introductivă a creditorului Serviciul Vamal al RM cu privire la intentarea procesului de insolvență față de debitorul SRL „CBIT.MD”

La data de 31 iulie 2017, SRL „CBIT.MD” a depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016, solicitând repunerea în termenul de declarare a recursului, admiterea recursului, casarea încheierii recurate și emiterea unei noi încheieri de respingere a cererii introductive depuse de către Serviciul Vamal al RM.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 condiționează posibilitatea atacării în ordine de recurs a unei încheieri a instanței de insolvență de prevederea expresă a unui astfel de drept de către legea dată, iar legiuitorul nu a indicat încheierile prin care se admit spre examinare cererile introductive privind intentarea procesului de insolvență ca fiind din categoria încheierilor susceptibile de a fi atacate cu recurs. Potrivit art.4261 , lit. e) Cod de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă încheierea nu poate fi atacată cu recurs, potrivit legii. În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că legislația națională pertinentă nu prevede o cale de atac în ordine de recurs împotriva încheierii instanței de insolvență prin care se admite spre examinare cererea introductivă privind intentarea procesului de insolvență, fapt care generează dreptul instanței de recurs de a restitui recursul împotriva unor astfel de încheieri. Aici se va remarca și

faptul că, consacrară expresă de către legiuitor a categoriilor de acte judecătorești susceptibile recursului în cauzele de insolabilitate este conformă standardelor procedurale relevante garantate de art. 6 par. 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, o asemenea reglementare juridică încadrându-se integral în marja de apreciere recunoscută autorităților statale în configurarea cadrului intern relevant (Hotărârea Ashingdane împotriva Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din 28 mai 1985, seria A, nr. 93, p. 24, par. 57). Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că prin restituirea recursului declarat de către Alexiy Eliverov, recurentului, nu i se îngrădește accesul liber la justiție protejat de art. 6 din CEDO.

Nu poate fi reținut argumentul recurentului cu privire la ilegalitatea încheierii contestate, deoarece acesta este irelevant în circumstanțele în care se referă la dezacordul cu respectiva încheiere, care în virtutea legii nu se supune recursului.

[Dosarul Nr. 2rc-636/2017](#) din 30 august 2017

Obiectul: insolabilitate, drept procesual civil, atacarea în ordine de recurs a unei încheieri a instanței de insolabilitate

Iar, conform art. 145, alin.(3) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, încheierea de repunere în termen a cererii de admitere a creanței poate fi contestată cu recurs de administratorul insolabilității/lichidator, de debitor sau de creditor.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 condiționează posibilitatea atacării în ordine de recurs a unei încheieri a instanței de insolabilitate de prevederea expresă a unui astfel de drept de către legea dată. Astfel, legiuitorul expres a prevăzut la art.145 al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 că cu recurs poate fi contestată încheierea de repunere în termen a cererii de admitere a creanței, de către administratorul insolabilității/ lichidator, de debitor sau de creditor. La caz, însă, instanța de insolabilitate prin încheierea din 20 iulie 2017 a respins cererea de admitere a creanțelor, astfel încheierea nefiind susceptibilă de a fi atacată cu recurs.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că legislația națională pertinentă nu prevede o cale de atac în ordine de recurs împotriva încheierii instanței de insolabilitate prin care sa respins cererea de validare a creanțelor, în temeiul art. 145 al legii insolabilității, fapt care generează dreptul instanței de recurs de a restitui recursul împotriva

unor astfel de încheieri.

[Dosarul Nr. 2rc-633/17](#) din 30 august

Obiectul: neadmiterea în tabelul definitiv al creanțelor

Cu referire la normele legale enunțate, instanța de recurs reține că, în urma examinării materialelor cauzei în co-raport cu argumentele indicate, este incert din care documente reiese suma datoriei SRL „Neuron Grup” față de SRL „MaxlineComp”, deoarece inițial se face referire la un contract de comision încheiat între părți la 24 februarie 2014, după care la tranzacția încheiată între părți la 01 aprilie 2014, în care însă, drept temei este indicat un alt contract, și anume contractul de vânzare-cumpărare nr. 1 din 01 august 2012, astfel este neclar din care acte rezultă creanța pretinsă, contract de comision, tranzacție de împăcare sau contract de vânzare-cumpărare. Este de reținut că și Actul de verificare, încheiat între SRL „Maxline-Comp” și SRL „Neuron Grup”, despre care se indică în contestație, este semnat de o persoană necunoscută, iar semnătura administratorului/directorului Bagrin Andrei lipsește. Deci, acesta nu poate servi drept temei pentru a admite creanța creditorului SRL „Maxline-Comp”.

Mai mult ca atât, suma indicată în cererea de validare a creanțelor cât și în cererea de contestare de către SRL „Maxline-Comp” este de 202 509,92 dolari SUA, iar drept temei prezintă un act de verificare încheiat între părți și semnat de persoane necunoscute în mărime de 2 582 440,82 lei MDL. Analizând aceste condiții în raport de situația în cauză, este de reținut că atât cererea de validare a creanțelor cât și cererea de contestare, înaintate de SRL „Maxline-Comp” sunt neîntemeiate, deoarece este absolut neclar în temeiul anume a căror acte rezultă creanța indicată de SRL „Maxline-Comp”.

Analizând aceste condiții în raport de situația în cauză, este de reținut că SRL „Maxline-Comp” nu este lezat în drepturi, având posibilitatea de a se adresa în instanța de drept comun. Raportând aceste prevederi la împrejurările cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține drept corectă constatarea instanței de insolvență cu privire la respingerea contestației SRL „Maxline-Comp”, formulată împotriva neadmiterii în tabelul definitiv al creanțelor SRL „Neuron Grup” a creanței înaintate de SRL „Maxline-Comp”.

[Dosarul Nr. 2ri-276/17](#) din 30 august

Obiectul: tragerea la răspundere subsidiară a administratorului

Din sensul acestei prevederi legale rezultă caracterul special al răspunderii juridice

reglementate de art. 248 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, care rezidă în obligarea persoanelor cărora le este imputabilă apariția și cauzarea stării de insolvență a debitorului la suportarea datoriei procesului de insolvență. Norma legală citată specifică în mod exhaustiv categoria faptelor considerate ilicite și prejudiciul cauzat - provocarea sau contribuția la insolvența debitorului (incapacitatea de plată sau supraîndatorarea) precum și legătura de cauzalitate între faptă săvârșită cu vinovăție și prejudiciul cauzat.

Răspunderea subsidiară nu este operantă în cazurile în care pasivul nu poate fi acoperit, ci doar atunci când se demonstrează că prin acțiunea culpabilă și intenționată, subiecții vizați au cauzat starea de insolvență prin săvârșirea vreuneia din faptele expres și limitativ enumerate la articolul 248 alin. (1) și a căror consecință s-au materializat prin crearea, menținerea sau aprofundarea stării de insolvență, fiind necesar de a proba întrunirea cumulativă a condițiilor pentru tragerea răspunderii juridico-civile.

Lichidatorul Mamaliga Vitalii a depus cerere cu privire la tragerea administratorului Stețenco Alexandr la răspundere subsidiară pentru continuarea activității debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată și pentru 5 nedepunerea cererii introductive de intentare a procesului de insolvență în interiorul stabilit de lege. Prin continuarea activității debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată se înțelege ansamblu de activități care, deși sunt vădit prejudiciabile din punct de vedere financiar pentru patrimoniul debitorului, sunt continuate în mod conștient și voit de membrii organelor de conducere, cu scopul de a obține câștiguri personale. În acest sens, membrii organelor de conducere nu răspund pentru o simplă incapacitate managerială, ci pentru săvârșirea unor fapte cu caracter ilicit, urmărind, de regulă, deturnarea activității de la realizarea scopului pentru care a fost constituită societatea debitoare și satisfacerea unui interes personal sau al unui terț.

Astfel, urmează a fi analizată existența legăturii de cauzalitate dintre eventuala faptă a persoanei care făcea parte din organele de conducere ale debitorului și starea de insolvență în care acesta a ajuns. Sunt îndeplinite condițiile tragerii la răspundere nu numai atunci când săvârșirea faptei a constituit o condiție determinantă a incapacității de plată a debitorului, dar și atunci când fapta ilicită a constituit numai o condiție favorizantă. Respectiv, pentru tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere și/sau supraveghere, instanța de insolvență urmează să constate culpa acestora ca o condiție obligatorie.

Culpa lui Stețenco Alexandr urmează să fie constatată reieșind din elementele obligatorii a răspunderii materiale: fapta ilicită, prejudiciu și urmările prejudiciabile. Lichidatorul Mamaliga Vitalii nu a invocat nicio circumstanță care ar indica la acțiunile administratorului de a continua

activitatea debitorului care duce în mod vădit la incapacitate de plată. În această ordine de idei, Colegiul judiciar califică drept legală și întemeiată concluzia instanței de insolabilitate, conform căreia nu au fost întrunite condițiile survenirii răspunderii subsidiare a administratorului Stețenco Alexandr, având în vedere faptul că nu au fost prezentate probe admisibile și pertinente care ar demonstra culpa persoanelor cu funcție de răspundere; când și în ce circumstanțe s-a dispus continuarea activității debitorului.

În speță, lichidatorul societății cu răspundere limitată „IT Plus” nu a adus nici o probă pertinentă și concludentă care să reflecte momentul survenirii incapacității de plată și supraîndatorării, moment din care ar urma să fie calculat termenul de 30 zile stabilit de legiuitor pentru depunerea de către administratorul întreprinderii a cererii introductive cu privire la intentarea procesului de insolabilitate.

[Dosarul Nr. 2rc-609/2017](#) din 30 august

Obiectul: repunerea în termenul de înaintare a creanțelor

În speță, se constată că conform prevederilor normei enunțate, Stanislav Ghenov a depus cerere privind validarea creanței, totodată a solicitat repunerea în termen a cererii de validare a creanței, indicând motivele de omisiune a termenului de înaintare a creanțelor. (f. d. 79-80, 88-89, Vol. II). Instanța de recurs consideră necesar a menționa că, Legea insolabilității stipulează expres că repunerea creditorului în termenul de înaintare a creanței și 4 validarea unei creanțe depuse tardiv este posibilă doar în cazul în care nerespectarea termenului se datorează unor circumstanțe excepționale legate de persoana creditorului sau de obiectul creanței, ori dacă nu s-a respectat procedura de notificare a intentării procesului. Astfel, se reține că Stanislav Ghenov nu a fost notificat de către administratorul insolabilității, or, în listele F-103 de expediere a corespondenței din 12 iunie 2014, acesta nu figurează.

De asemenea, nu poate fi considerat că Stanislav Ghenov a fost notificat la 12 iunie 2014, deoarece potrivit informației prezentate în perioada 16 august 2013 – 12 august 2014 nu se afla pe teritoriul Republicii Moldova (f.d. 88-89, Vol. II), astfel, notificarea expedită de administratorul insolabilității nu putea fi recepționată de către Stanislav Ghenov la data de 12 iunie 2014.

Totodată, instanța de recurs conchide că la materialele dosarului nu sunt anexate dovezile care confirmă recepționarea de către Stanislav Ghenov a notificării despre intentarea procesului de insolabilitate față de SRL „Romanta Plus”. În atare situație se constată că nu a fost respectată procedura de notificare a intentării procesului prevăzută la art. 35 alin. (4) din Legea

insolvabilității, respectiv instanța de insolvabilitate a fost în drept să admită demersul de repunere în termen.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că legiuitorul a permis repunerea în termen a cererii de înaintare a creanței în situația în care partea interesată a fost decăzută din dreptul de a mai îndeplini un act de procedură doar în acele situații în care dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința sa să îndeplinească acel act.

Dosar Nr. [2ri-303/17](#) din 30 august 2017

Obiect: validarea popririi, termen de prescripție

La caz, se mai reține că, instanța de insolvabilitate greșit a concluzionat că, Margarita Gaciovscăia a efectuat careva achitări, fiind întrerupt cursul prescripției extinctive în temeiul art. 277 alin. (1) lit. b) din Codul civil. Or, conform ordinelor de încasare a numerarului din octombrie 2016, noiembrie 2016, decembrie 2016, ianuarie 2017, februarie 2017 și martie 2017, Margarita Gaciovscăia a efectuat plăți pentru energia termică curentă, care era înregistrată lunar.

[Dosarul Nr. 2ri-233/17 din 30 august 2017](#)

Obiectul: intentarea procesului de insolvabilitate

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de insolvabilitate corect a respins cererea introductivă, stabilind că SA „Banca Comercială Română” nu deține o creanță certă față de SC „MCI & Co-Construct” SRL și respectiv, nu poate demonstra că are un interes legitim pentru intentarea procesului de insolvabilitate, așa cum prevede art. 18 alin. (1) din Legea insolvabilității.

În final, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată concluzia Curții de Apel Bălți privind respingerea cererii introductive înaintată de SA „Banca Comercială Română Chișinău” cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de debitorul SC „MCI & CoConstruct” SRL, or, recurentul-creditor SA „Banca Comercială Română Chișinău” nu a probat certitudinea creanței sale așa cum prevede art. 18 alin. (1) din Legea insolvabilității, în timp ce nu există o hotărâre judecătorească irevocabilă de confirmare în mod cert a creanței sau un act al executorului judecătoresc de constatare a imposibilității de executare a creanței, precum și nu există un act de verificare a datoriei prin care s-ar confirma datoria pretinsă. Afară de aceasta a apărut un

litigiu de drept între debitorul SC „MCI & CoConstruct” SRL și creditorul SA „Banca Comercială Română Chișinău” privind creanțele înaintate, cauza fiind pendinte în Judecătoria Chișinău.

Nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că acordurile din 30 decembrie 2010 și 31 decembrie 2010 la contractele de credit încheiate între SA „Banca Comercială Română” și CIC „Moldconinvest” SA sunt actele ce confirmă certitudinea creanței, or, Banca a pretins existența creanțelor față de SC „MCI & CoConstruct” SRL în temeiul fidejusiunii acestei persoane juridice, dar nu în calitatea sa de debitor principal conform acestor acorduri. Debitorul principal conform acordurilor este CIC „Moldconinvest” SA, iar SC „MCI & Co-Construct” SRL a fost doar fidejutor în aceste cazuri. Prin urmare, prin depunerea cererii introductive față de SC „MCI & Co-Construct” SRL, SA „Banca Comercială Română” urma să probeze existența unor creanțe certe față de SC „MCI & Co-Construct” SRL și nu față de debitorul principal, deoarece răspunderea fidejutorului intervine exclusiv în temeiul contractului sau acordului de fidejusiune. Din aceleași motive, instanța de recurs consideră că nu poate fi reținut nici argumentul recurentului precum că anterior între Bancă și debitorul CIC „Moldconinvest” SA au fost purtate negocieri cu privire la achitarea benevolă a sumei de 16 milioane de lei, deoarece SC „MCI & Co-Construct” SRL a avut doar calitatea de fidejutor, iar Banca nu a prezentat careva probe privind constituirea unei noi fidejusiuni.

De asemenea, nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că creditorul poate să-și întemeieze creanțele și în lipsa unei hotărâri judecătorești sau titlu executoriu, deoarece prima instanță nu a respins cererea introductivă pentru lipsa confirmării creanței prin hotărâre judecătorească sau titlu executoriu, dar din motiv că SA „Banca Comercială Română” nu a probat certitudinea creanței. Or, în timp ce nu există o hotărâre judecătorească irevocabilă de confirmare în mod cert a creanței sau un act al executorului judecătoresc, precum și nu există un act de verificare a datoriei prin care s-ar confirma datoria pretinsă, iar prin înscrisuri semnate de recurentul SA „Banca Comercială Română” se confirmă lipsa datoriei pe contractul de credit nr. 2180 din 30 octombrie 2008, nedeținerea niciodată a calității de fidejutor de către SC 9 „MCI & Co-Construct” SRL pe contractul de credit nr. 2112, precum și nu a fost probată valabilitatea fidejusiunii pe contractele de credit nr. 804, nr. 1156 și nr. 1707, în situația expirării termenului prevăzut de art. 1170 Cod civil și prezența circumstanțelor prevăzute de art. 1167 Cod civil, creanțele înaintate nu pot fi calificate ca fiind certe și exigibile.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurentului precum că existența unei creanțe certe a Băncii față de SC „MCI & Co-Construct” SRL ar fi confirmată prin decizia Curții Supreme de

Justiție din 29 martie 2017 și acest fapt nu ar mai trebui probat prin prisma art. 123 alin. (2) CPC, deoarece decizia dată a fost emisă în cauza de insolabilitate a unei alte persoane juridice – SA „Moldconinvest”, prin care s-au confirmat creanțele deținute de Bancă doar față de această persoană juridică, care este debitorul principal pe contractele de credit. La caz însă, SA „Banca Comercială Română” a depus cererea introductivă față de SC „MCI & Co-Construct” SRL și a invocat existența creanțelor sale în baza altui temei, în special în temeiul fidejusiunii acordate de SC „MCI & Co-Construct” SRL pentru obligațiile asumate de SA „Moldconinvest”, care este cu totul alt raport juridic și temei de executare a obligațiilor.

[Dosarul Nr. 2ri-228/17 din 30 august 2017](#)

Obiectul: separarea bunului din masa debitoare, drept procesual civil, contestarea cu recurs a hotărârii de respingere a cererii de separare a bunurilor

Totodată, deși Legea insolabilității nu prevede expres posibilitatea contestării cu recurs a hotărârii de respingere a cererii de separare a bunurilor, se reține că având în vedere că la soluționarea cererii de separare a bunurilor din masa debitoare se adoptă hotărâre în temeiul unui litigiu de drept, rezultând din prevederile constituționale de efectuare și asigurare a unei justiții echitabile, hotărârea dată poate fi atacată cu recurs, în modul prevăzut de Legea insolabilității de contestare a altor hotărâri.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că, prin Hotărârea Guvernului nr. 638 din 29 august 2012 cu privire la reorganizarea unor întreprinderi de stat, ÎS „Centrul Informațional Agricol” a fost reorganizat prin absorbția ÎS „Centru Republican de Informație și Calcul pentru Colectarea și Prelucrarea Cerealelor”. Prin actul de primire-predare a întreprinderii din 01 februarie 2013 s-a efectuat transmiterea patrimoniului ÎS „Centru Republican de Informație și Calcul pentru Colectarea și Prelucrarea Cerealelor” către ÎS „Centrul Informațional Agricol” (f.d. 11- 12, volumul I). În procesul-verbal al ședinței comisiei de reorganizare s-au indicat mijloacele fixe transmise, printre care și clădirea SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” cu costul inițial 478 072,7 lei și încăperile auxiliare cu costul inițial 82 821,00 lei, amplasate în mun. Chișinău, str. Uzinelor, nr.2 (f.d. 13, volumul I). Potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, bunul imobil nr. 0100302.106.53 aparține cu drept de proprietate SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” (f.d. 74-76, volumul I). Astfel, la caz, se constată că dreptul de proprietate asupra bunului imobil este înregistrat după SA „Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău”, iar ÎS „Centrul Informațional Agricol” nu deține nici un drept real asupra bunului dat. Prin urmare, bunul imobil cu nr. cadastral 0100302.106.53 nu poate fi separat din masa debitoare a SA „Combinatul de Produse

Cerealiere din Chișinău”, deoarece nu a fost demonstrată existența dreptului de proprietate sau a altui drept real al ÎS „Centrul Informațional Agricol” asupra imobilului dat. Or, potrivit art. 48 din Legea insolvenței, separarea bunului din masa debitoare poate fi făcută doar în cazul în care persoana care solicită separarea deține un drept real sau personal asupra acestuia.

Nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că dreptul de proprietate asupra bunului imobil se demonstrează prin Hotărârea Guvernului nr. 638 din 29 august 2012 cu privire la reorganizarea unor întreprinderi de stat și Hotărârea Guvernului nr. 351 din 23 martie 2005 cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile, deoarece în cazul bunurilor imobile dreptul de proprietate se dobândește la data înscrierii în registrul bunurilor imobile, pe când în speță dreptul de proprietate al ÎS „Centrul Informațional Agricol” nu este înregistrat, în registrul bunurilor imobile nefiind operate modificări cu privire la dreptul de proprietate asupra imobilului cu nr. cadastral 0100302.106.53.

[Dosarul Nr. 2rc-548/17 din 30 august 2017](#)

Obiect: contestația creditorului asupra tabelului definitiv și validarea creanței

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră soluția dată în prezentul litigiu drept una arbitrară, or, după cum rezultă din materialele dosarului creditorul nu putea deține o încheiere a executorului judecătoresc asupra dobânzii de întârziere calculată după devenirea definitivă a hotărârii judecătorești, în condițiile în care executarea acesteia a fost suspendată pe perioada intentării și derulării procedurii de insolvență, executorul judecătoresc fiind în imposibilitate de a elibera o încheiere pe suma dată, întrucât potrivit prevederilor legale, încheierea executorului judecătoresc se emite doar la momentul încasării/executării sumei obligației principale.

În acest sens, executorul judecătoresc fiind în imposibilitate de a satisface solicitările invocate, a efectuat un calcul prin care a stabilit mărimea dobânzii de întârziere pentru perioada 07 noiembrie 2012- 22 februarie 2017 (f.d. 55). Altfel zis, instanța de insolvență nu a dat aprecierea corespunzătoare probei prezentate, considerând-o inoportună și fără valoare juridică, în lipsa existenței unei încheieri a executorului judecătoresc. Sub aspectul celor relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că concluzia instanței de insolvență privind respingerea contestației creditorului SRL „Ces Group” privind validarea creanței rezultate din dobânda de întârziere pentru perioada de după devenirea definitivă a hotărârii judecătorești, nu conține o argumentare corectă și întemeiată, iar instanța de recurs este în imposibilitate de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea

soluții și să verifice temeinicia și legalitatea încheierii atacate cu recurs, în partea respingerii pretenției, ceea ce generează remiterea cauzei spre rejudecare în această parte.

[Dosarul Nr. 2ri-250/17 din 09 august 2017](#)

Obiectul: masa debitoare

Nu s-a identificat cu certitudine cine este beneficiarul final al serviciilor furnizate, precum și nu s-au prezentat probe care ar demonstra faptul că, obligația de a achita datoria înregistrată, îi revine anume Consiliului mun. Chișinău, fiind de diligența lichidatorului să verifice acest aspect.

Colegiul menționează că, instituția validării popririi în cadrul procesului de insolvabilitate este o procedură specifică de constatare doar a datoriilor certe și exigibile față de debitorul insolvabil, iar în situația din speță este evidentă existența unui litigiu de drept cu referire la drepturile și obligațiile apărute între mai mulți participanți la proces.

Colegiul menționează că, în litigiile respective, în cazul acțiunilor intentate de administratorul insolvabilității/lichidatorul, în care ca obiect al litigiului este încasarea de la terț a unei datorii (inclusiv în cazul desființării popririi de către instanță în urma existenței unui litigiu de drept), aceasta nu poate fi caracterizată ca bun ce face parte din masa debitoare, deoarece nu se afla în proprietatea debitorului la momentul intentării procesului de insolvabilitate, astfel de acțiuni de încasare a unei datorii (inclusiv în cazul desființării popririi de către instanță în urma existenței unui litigiu de drept în care debitorul insolvabil este reclamant) urmează a fi examinate în instanțele de drept comun, potrivit competenței.

[Dosarul Nr. 2rc-587/17 din 09 august 2017](#)

Obiectul: procedura de restructurare

Conform art. 59 alin. (1) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârea adunării creditorilor poate fi anulată de instanța de insolvabilitate pentru încălcări de procedură, la cererea administratorului insolvabilității/lichidatorului sau a reprezentantului debitorului, precum și pentru motive de ilegalitate, la cererea creditorilor care:

- a) au votat împotriva hotărârii, faptul fiind consemnat în procesul-verbal al adunării;
- b) nu au fost admiși la adunare fără temei legal sau nu au fost înștiințați în modul stabilit de prezenta lege despre data, ora și locul adunării;
- c) sînt lezați în drepturi printr-o hotărâre asupra unei chestiuni care nu figura pe ordinea de zi a adunării creditorilor sau prin faptul că adunarea a avut loc fără cvorumul stabilit de lege, cu încălcarea cotelor de voturi.

Conform art. 62 alin. (9) aceeași lege, orice creditor, administratorul insolvenței/lichidatorul poate formula contestație împotriva hotărîrilor comitetului 4 creditorilor la prima adunare a creditorilor, iar hotărîrea acesteia poate fi contestată în instanța de insolvență în termen de 5 zile calendaristice de la adoptarea ei.

După cum rezultă din materialele cauzei, la 23 februarie 2017 a avut loc adunarea creditorilor SA „Romanești”, în cadrul căreia planul procedurii de restructurare a fost votat și acceptat de majoritatea claselor de creditori participante la votare cu excepția clasei creditorilor garanți și anume: acceptat de 114 creditori și neacceptat de 1 creditor, din totalul de 147 creditori, ceea ce constituie acceptat cu 50,12 % și neacceptat cu 43,86 %, iar, potrivit rezultatului voturilor: acceptat în număr de 50152844 voturi și neacceptat 43896058 voturi. La 01 martie 2017, Banca de Economii creditorul care a votat contra planului procedurii de restructurare a SA „Romanești” a înaintat către instanța de insolvență cerere cu privire la anularea hotărîrii adunării creditorilor SA „Romanești” din 23 februarie 2017, pe motive de ilegalitate.

Soluția Curții de Apel Chișinău privind respingerea cererii depuse de către banca de Economii este una justificată din următoarele.

Conform art. 203 lit. b) al Legii insolvenței, se consideră acceptat planul procedurii de restructurare în cadrul unei clase de creditori chiar și fără votul majorității dacă: majoritatea claselor de creditori participante la votare au acceptat planul în modul corespunzător. Prin urmare, potrivit procesului verbal al adunării creditorilor SA „Romanești” din 23 februarie 2017, la adunarea creditorilor au participat 110 din 147 de creditori conform listei creditorilor cu drept de vot confirmată de instanța de insolvență, iar în urma votării planului procedurii de restructurare a SA „Romanești”, conform buletinelor de vot, planul fiind acceptat de majoritatea claselor de creditor participante la votare, cu excepția creditorului SA „Banca de Economii” (în proces de lichidare), care a votat contra acceptării planului procedurii de restructurare al SA „Romanești”. Potrivit planului procedurii de restructurare votat de adunarea creditorilor SA „Romanești” la 23 februarie 2017, a fost indicat programul de stingere a creanțelor creditorilor, astfel, conform programului dat, creditorilor de rangul II, III și V a SA „Romanești”, urmează a fi achitate în valoare de 100%.

Totodată, creanța creditorului garantat SA „Banca de Economii” rezultă din contractul de gaj nr.06-06/1/53-g3 din 02 august 2004; contractul de gaj nr. 06-06/1/53-g4 din 02 august 2004, contractul de ipotecă nr.06-06/1/39-g din 08 aprilie 2014 și contractul de gaj nr. 06-06/1/97-g I din 24 noiembrie 2009, prin urmare, creanța creditorului SA „Banca de Economii”, poate fi stinsă doar prin urmărirea bunurilor gajate, sau, înstrăinarea bunurilor în procedura de

restructurare sau procedura falimentului ultimul va putea pretinde doar la suma creanțelor ce rezultă din contractele enunțate.

Nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că instanța de insolabilitate nu a luat în considerație că s-a tratat în mod diferențiat și în detrimentul intereselor creditorului Banca de Economii. Cu referire la argumentul dat e de menționat că potrivit tabelului nr.13 indicat în planul procedurii de restructurare votat în cadrul adunării creditorilor SA „Romanești” la 23 februarie 2017, suma creanței validată a creditorului garantat SA „Banca de Economii” (în proces de lichidare) coincide cu suma creanțelor preconizate spre achitare, diferența constituind 0.00%. Mai mult decât atât în cazul aplicării planului de restructurare a debitorului rata de rambursare a creanțelor validate v-a crește în proporție pentru toate rangurile de creditori,, fapt constatat și relatat în planul ce a fost aprobat la 23 februarie 2017.

[Dosarul Nr. 2rc-542/17din 09 august 2017](#)

Obiectul: remunerarea administratorului insolabilității

Colegiul reține că la caz, faptul că administratorul provizoriu în cererea de compensare a onorariului și a cheltuielilor nu a indicat expres că aceste sume urmează a fi încasate de la creditorul care a depus cererea introductivă, nu este temei de respingere a solicitărilor de încasare, în situația în care, obligația de compensare a acestora de către recurentul Inspectoratului Fiscal de Stat a apărut doar după rămânerea irevocabilă a hotărârii Curții de Apel Cahul din 26 decembrie 2016 prin care s-a respins cererea introductivă, iar cererea privind încasarea remunerației a fost depusă anterior acestei hotărâri, adică 14.07.2016, iar cu titlu de consecință la acel moment nu era cert cine urmează să compenseze aceste cheltuieli.

Mai mult ca atât, prin prisma art.32 alin. (3) din Legea insolabilității, Colegiul menționează și faptul că instanța de insolabilitate în situația în care respinge cererea introductivă și totodată se expune asupra cererii de încasare a remunerației, urmează să încaseze aceste sume de bani din contul creditorilor care au adresat cererea introductivă, inclusive în situația în care inițial a fost solicitată încasarea acestor sume din contul organelor de conducere, în situația în care administratorul provizoriu este în imposibilitate de a cunoaște finalitatea examinării cererii de intentarea a procesului de insolabilitate la faza depunerii cererii de încasare a remunerației și a cheltuielilor aferente.

Astfel, în situația respectivă, Colegiul reține că la caz nu este aplicabil art. 240 alin. (3) CPC, în situația în care Legea insolabilității prevede expres de la cine urmează a fi încasate aceste sume cu titlu de remunerație și cheltuieli, la caz fiind suficientă cererea în acest sens (de achitare

a remunerației și compensarea cheltuielilor) din partea administratorului provizoriu.

[Dosarul Nr. 2ri-226/17 din 2 august 2017](#)

Obiectul: nulitatea actelor juridice

Judecând recursul declarat în limitele invocate pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, neîntemeiat și urmează a fi respins cu menținerea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017 din următoarele motive. Judecând pricina în ordine de recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de insolabilitate a examinat pricina cu respectarea normelor de drept material și procedural la emiterea hotărârii de respingere a cererii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că diferența dintre prețul convenit în contractul de vânzare-cumpărare - 2 674 362 lei și valoarea bunurilor stabilite în rapoartele de evaluare nr. 4876 și nr. 4876 - 2 810 000 lei este nesemnificativă în raport cu valoarea totală a bunurilor. Mai mult ca atât, rapoartele de evaluare în privința bunurilor înstrăinate au fost întocmite aproximativ peste 6 luni de la încheierea contractului de vânzare-cumpărare, ceea ce presupune o evaluare în sensul majorării valorii bunurilor.

Hanganu Grigore în calitate de administrator al insolabilității a mai invocat temei de nulitate faptul că din suma prețului stabilit societatea cu răspundere limitată „Numex&Co” a primit doar suma de 160 362 lei, diferența 2 514 000 lei fiind transferată lui Ranga Corneliu, fapt prin care a fost prejudiciată masa debitoare a societății. Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că transferarea unei sume de bani din prețul stabilit în contractul de vânzare-cumpărare unei persoane terțe nu constituie temei de nulitate a contractului. Or, această clauză contractuală corespunde instituției compensării, prin care societatea cu răspundere limitată „Numex&Co” și-a stins obligațiile față de creditorul gajist Ranga Corneliu și nu afectează natura contractului de vânzare-cumpărare.

În aceste circumstanțe, Colegiul judiciar consideră că au fost respectate condițiile de valabilitate ale actului juridic la încheierea contractului de vânzare-cumpărare din 24 mai 2016.

Lichidatorul Hanganu Grigore a invocat temei de nulitate a contractului de vânzare-cumpărare menționat supra prevederile art. 221 alin. (2) Codul civil. Conform art. 221 alin. (2) Codul civil, actul juridic încheiat cu intenția de a ascunde un alt act juridic (actul juridic simulat) este nul. Referitor la actul juridic avut în vedere de părți se aplică regulile respective. Din sensul

acestei prevederi legale rezultă că actul juridic simulat implică existența de fapt a două acte, dintre care unul este aparent și nu este menit să producă efecte juridice, iar altul este secret, care diferă de cel aparent privitor la natura sau conținutul operației juridice. Actul juridic simulat are menirea să creeze o aparență juridică pentru terți și implică o neconcordanță intenționată între voința reală și voința declarată, aceasta concordantă având ca scop înșelarea terților. Simulația poate fi subiectivă sau obiectivă. Simulația este subiectivă atunci când se referă la părțile actului juridic, fiind cazul interpunerii de persoane și simulația este obiectivă atunci când se referă la natura sau conținutul actului juridic. Sub incidența normei de drept citate, administratorul insolvenței Hanganu Grigore a invocat faptul că în punctul 8 din contractul de vânzare-cumpărare vânzătorul și-a rezervat până la 31 decembrie 2016 dreptul de răscumpărare a bunurilor, fapt care în opinia recurentului indică la existența unui contract de împrumut pe termen, iar în cazul nerambursării împrumutului societatea cu răspundere limitată „Lina Modern” devine proprietar al imobilelor. Instanța de recurs constată că contractul de vânzare-cumpărare nu este simulat, deoarece deja s-au produs efectele juridice prin executarea și înregistrarea acestuia în Registrul bunurilor imobile, fapt ce indică la decăderea simulației actului juridic.

De altfel, conform art. 786 Codul civil, dacă în contractul de vânzare-cumpărare vânzătorul și-a rezervat dreptul de răscumpărare, aceasta se face prin declarația vânzătorului față de cumpărător că va exercita dreptul de răscumpărare. Declarația nu necesită forma stabilită pentru contractul de vânzare-cumpărare. Din norma de drept citată se denotă că vânzarea cu pact de răscumpărare este o varietate a contractului de vânzare-cumpărare supusă unei condiții rezolutorii exprese, care constă în dreptul pe care și-l rezervă vânzătorul de a relua lucrul vândut. Colegiul judiciar consideră că în condițiile în care instituția răscumpărării este instituită de legislația civilă, administratorul insolvenței nu poate invoca că instituirea acestei clauze în contractul de vânzare-cumpărare are ca scop simularea contractului încheiat și Curtea de Apel Chișinău întemeiat a respins cererea lichidatorului Hanganu Grigore cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare.

[Dosar Nr. 2rc-292/17 din 2 august 2017](#)

Obiect: recursul împotriva încheierii instanței de insolvență, statutul juridic al cererii de admitere a creanțelor, creanțele contestate, verificarea creanțelor.

Dacă la examinarea contestației se constată existența unui litigiu de drept, instanța de insolvență admite contestația printr-o încheiere motivată, care poate fi atacată cu recurs de către creditorul a cărui creanță nu a fost validată. În acest caz, creanța se radiază din tabel, iar

creditorul a cărei creanță nu a fost validată este în drept să intenteze proces separat de confirmare a creanței sau de preluare a procesului pendinte. Curtea menționează că o contestație poate fi admisă doar în cazul în care se constată existența unui litigiu de drept în privința unei creanțe incluse în tabelul definitiv al creanțelor, iar ca urmare a admiterii contestației, creanța se radiază din tabel, creditorul a cărei creanță nu a fost validată fiind în drept să intenteze un proces separat sau să preia procesul suspendat care era pendinte pe rol în temeiul art. 79 alin. (4) din Legea insolvenței.

[Dosar 2rc-436/17 din 2 august 2017](#)

Obiect: termenele de înaintare a creanțelor, înaintarea tardivă a creanțelor.

Înaintarea creanțelor de către creditorii are loc în strictă conformitate cu reglementările privind procedura de insolvență. Dacă are o creanță față de debitor născută anterior datei deschiderii procedurii, creditorul înaintează în scris creanța, indiferent de tipul ei, printr-o cerere de admitere a creanțelor adresată instanței de judecată care examinează cauza de insolvență a debitorului. Cererile de admitere a creanțelor se consemnează într-un registru, care se păstrează în instanță. Legea dictează în mod exhaustiv temeiurile de repunere în termen a cererii de admitere a creanțelor, acestea limitându-se la circumstanțele legate de persoana creditorului, de obiectul creanței și de nerespectarea procedurii de notificare a intentării procesului.

La caz, în mod legal a stabilit instanța de insolvență că la data de 9 martie 2016 administratorul insolvenței a expediat la adresa juridică a potențialului creditor notificarea cu informarea despre intentarea procesului de insolvență și despre termenul limită de înregistrare a cererilor de validare a creanțelor până la data de 4 aprilie 2016, prin scrisoare recomandată cu aviz simplu și plicul cu notificarea menționată a fost însă restituit în adresa administratorului insolvenței cu mențiunea „nereclamat”. La acest segment este de notat că pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale, definește trimiterea nereclamată ca fiind trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia. Drept urmare, faptul că destinatarul nu a solicitat ridicarea de la Oficiul Poștal a plicului cu notificarea administratorului insolvenței nu poate fi imputat ultimului că nu a notificat creditorul în modul stabilit.

[Dosar: nr. 2ri-198/17 din 02 august 2017](#)

Obiect: cu privire la separarea bunului din masa debitoare, anularea ipotecii a tuturor interdicțiilor și a măsurilor de asigurare instituite asupra bunului imobil,

transmiterea și dispunerea înregistrării dreptului de proprietate

Art. 48 alin. alin. (1)- (3) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în mod cert prevede situațiile de separare și partajare a patrimoniului, și anume când persoana care, în baza unui drept real sau personal, poate demonstra că bunul nu poate fi inclus în masa debitoare, nu este creditor chirografar. În acest caz, persoana înaintează administratorului insolvenței/lichidatorului o cerere de separare a bunului din masa debitoare sau de partajare a patrimoniului din proprietatea comună deținută împreună cu debitorul. Persoana este obligată să indice în cererea menționată la alin. (1) titlul în a cărui bază cere separarea sau partajarea masei debitoare, bunurile care urmează a fi separate sau partajate, evaluarea lor, locul unde se află, persoana care le deține sau le administrează.

În caz de refuz al administratorului insolvenței/lichidatorului, instanța de insolvență, la cererea persoanei interesate, va stabili bunurile supuse separării sau partajării, calitatea de proprietar sau de coproprietar, cota-parte ce se cuvine fiecăruia și creanțele, născute din starea de proprietate comună, pe care coproprietarii le au unii față de alții. Așadar, în interpretarea corectă a normei suscitată, care reglementează expres modalitatea și temeiurile de separare a bunurilor din masa debitoare, este de înțeles că pentru a solicita separarea unui bun din masa debitoare, solicitantul trebuie să demonstreze în primul rând că deține un drept real sau personal asupra bunului în cauză, precum și să indice titlul acestui drept.

Această situație a fost reglementată, întru unificarea practicii pe această categorie de dosare, prin Recomandarea nr. 89 din 20 aprilie 2016 a Curții Supreme de Justiție cu privire la practica examinării cererilor de separare a bunurilor din masa debitoare în temeiul art. 48 Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, unde s-a menționat că dreptul real, care trebuie să fie deținut de persoana care solicită separarea bunului din masa debitoare este dreptul de proprietate. Drept urmare, cererile de separare pot fi întemeiate doar pe dreptul de proprietate. Corespunzător, la soluționarea cererilor cu privire la separarea bunurilor din masa debitoare, urmează de avut în vedere ca dreptul real al persoanei care depune cererea de separare trebuie să existe până la intentarea procesului de insolvență.

Instanța de recurs relevă că potrivit prevederilor art. 320 alin. (2) Cod civil, dreptul de proprietate se poate dobândi în condițiile legii, prin ocupațiune, act juridic, succesiune, accesione, uzucapiune, precum și prin hotărâre judecătorească atunci când aceasta este translativă de proprietate. Iar, potrivit dispozițiilor art. 321 alin. (2) Cod civil, în cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobândește la data înscrierii în Registrul bunurilor imobile. Astfel fiind, este indubitabil că legislația în vigoare a instituit regula conform căreia proprietatea

asupra bunurilor imobile se dobândește din momentul înscrierii în registrul bunurilor imobile, regula dată având un caracter imperativ. Față de acest aspect, este de relevat că chiar din contractul de investire în construcția spațiului locativ rezultă cert că părțile au stipulat expres că beneficiarul va obține dreptul de proprietate asupra bunului imobil după darea în exploatare a blocului locativ, achitarea integrală a prețului bunului și înregistrarea bunului imobil la Oficiul Cadastral Teritorial.

Din perspectiva celor expuse, se constată ca neîntemeiată concluzia instanței de insolabilitate cu privire la temeinicia cererii privind separarea bunului imobil din masa debitoare. Or, pentru aceasta, în virtutea legii, nu este suficientă doar existența contractului de investire în construcția spațiului locativ și a acordului privind modificarea clauzelor contractului de investire în construcția spațiului locativ și achitarea integrală a prețului bunului, dar, în mod obligatoriu, fiind necesară deținerea calității de proprietar a solicitantului asupra bunului, pe când recurenta nu a confirmat deținerea dreptului real asupra bunului solicitat de a fi separat.

[Dosar 2ri-196/17 din 02 august 2017](#)

Obiect: desemnarea administratorului insolabilității

Instanța de insolabilitate desemnează candidatura administratorului provizoriu, administratorului insolabilității sau a lichidatorului, propusă de debitor sau de creditorul care a inițiat procedura. În cazul în care debitorul sau creditorul nu prezintă candidatura administratorului/lichidatorului până la intentarea procedurii, instanța este în drept să numească în mod aleatoriu orice persoană din lista administratorilor și a lichidatorilor. În situația în care numirea administratorului sau a lichidatorului s-a efectuat contrar procedurii stabilite, desemnarea este susceptibilă de anulare la cererea oricărui participant la proces. Sarcina probațiunii revine părții care s-a opus desemnării.

Cu toate acestea, instanța de insolabilitate într-un mod incert a neglijat candidatura administratorului insolabilității solicitată de către reprezentantul debitorului în cadrul ședinței de insolabilitate și a desemnat-o în funcția de administrator al procedurii de insolabilitate pe Irina Novic. Ori unicul argument reținut de instanța de insolabilitate în susținerea soluției sale precum că patru creditori au solicitat desemnarea unui alt administrator este lipsit de certitudine, în situația în care procedura de insolabilitate după cum se constată indubitabil, a fost inițiată la cererea introductivă a debitorului și nu la cererea creditorilor.

[Dosarul nr. 2rc-550/17 din 02 august 2017](#)

Obiect: remunerarea lichidatorului, compensarea cheltuielilor

Administratorul/lichidatorul are dreptul la remunerație și la compensarea cheltuielilor aferente. Remunerația administratorului/lichidatorului se constituie din onorarii fixe și onorarii de succes sub formă procentuală și se achită în monedă națională, inclusiv în cazul în care remunerația se determină în funcție de creanțe/sume în valută străină. În cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvență sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum și compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheiere judecătorească, în obligația organelor de conducere ale debitorului. Membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii.

[Dosarul 2rc-466/17 din 2 august 2017](#)

Obiect: termenele de înaintare a creanțelor, creditorii chirografari

Creanța patrimonială a creditorului chirografar se consideră născută până la momentul intentării procesului de insolvență în cazul în care raporturile pe care se bazează au apărut până la acest moment. Ca consecință, sumele invocate nu pot fi considerate ca creanțe patrimoniale formate până la inițierea procesului de insolvență, dar constituie cheltuieli curente ale creditorului, suportate după inițierea procesului de insolvență intentat față de debitor, respectiv, nu pot fi admise și validate ca creanțe în tabelul creanțelor, fapt ce indică la temeinicia soluției instanței de insolvență.

[Dosar nr. 2rc-579/17 din 2 august 2017](#)

Obiect: insolvență, înaintarea tardivă a creanțelor

La cererea întemeiată a creditorului, în cazuri excepționale, dacă instanța de judecată care examinează procesul de insolvență constată că termenul de înaintare a creanțelor nu este respectat din cauza unor circumstanțe legate de persoana creditorului sau de obiectul creanței ori dacă nu s-a respectat procedura de notificare a intentării procesului, instanța de insolvență repune, prin încheiere, în termen cererea de admitere a creanțelor. Odată cu repunerea în termen a cererii de admitere a creanței, instanța de insolvență numește o ședință specială de validare pe cheltuielile creditorului întârziat. La data validării creanței repuse în termen, se rectifică tabelul definitiv al creanțelor.

În acest sens, instanța de recurs menționează că în conformitate cu art. 6 alin. (3,4,5) Legea insolvenței, notificarea și înștiințarea, cu excepția cazului în care sarcina notificării și a înștiințării aparține unor alte organe care aplică procedura, precum și convocările prevăzute de prezenta lege cad în sarcina administratorului provizoriu sau administratorului insolvenței, sau a lichidatorului, după caz. Notificările și înștiințările se fac prin scrisori recomandate, iar în cazurile expres prevăzute de prezenta lege și prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 35 alin. (4) Legea insolvenței, odată cu hotărârea de intentare a procedurii de insolvență, administratorul insolvenței expediază o notificare tuturor creditorilor cunoscuți pentru ca aceștia să înainteze creanțele față de debitorul insolvent. În speță, se atestă că creditorul nu a fost notificat de către administratorul insolvenței despre intentarea procesului de insolvență, materialele dosarului neconținând probe în acest sens.

Nu pot fi reținute argumentele recurentului, precum că este imposibil ca creditorul fiind persoană afiliată debitorului care a deținut în toată această perioadă un drept de creanță asupra debitorului insolvent, să nu fi știut despre intentarea procesului de insolvență. Instanța de recurs apreciază aceste argumente ca având un caracter declarativ.

[Dosarul nr. 2rc-540/17 din 2 august 2017](#)

Obiect: remunerarea lichidatorului, compensarea cheltuielilor, membrii organelor de conducere ale debitorului.

Cuquantumul onorariului fix al administratorului/lichidatorului se stabilește de către comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, de către adunarea creditorilor prin negocieri. Acest cuquantum nu poate fi mai mic de coeficientul mediu de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de funcție al conducătorilor încadrați în unități, care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe rețeaua tarifară unică de salarizare, înmulțit la cuquantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unitățile cu autonomie financiară. El poate descrește direct proporțional cu durata procesului după primul an de la emiterea hotărârii de intentare a procesului de insolvență și/sau poate fi mai mic în perioadele în care nu este necesară implicarea administratorului/lichidatorului. Onorariul fix stabilit pentru administrator/lichidator se plătește lunar din patrimoniul debitorului. Cheltuielile aferente procedurii instituite prin prezenta lege, inclusiv cheltuielile de publicare, notificare, convocare și comunicare a actelor de procedură efectuate de către administrator/lichidator vor fi suportate din patrimoniul debitorului. În cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu

pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvabilitate sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum și compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheiere judecătorească, în obligația organelor de conducere ale debitorului.

Membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii. Prevederile respective se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 luni anterioare intentării procesului.

[Dosarul nr. 2rc-404/17 din 02 august 2017](#)

Obiect: reprezentarea în procesul de insolvabilitate

Veridicitatea împuternicirilor în cadrul unui proces de insolvabilitate sunt esențiale, or potrivit art. 242 alin. (1) și (2) Cod civil - un act juridic poate fi încheiat personal sau prin reprezentant. Împuternicirile reprezentantului rezultă din lege, din act juridic sau din împrejurările în care acționează. Actul juridic încheiat de o persoană (reprezentant) în numele unei alte persoane (reprezentat) în limitele împuternicirilor dă naștere, modifică sau stinge drepturile și obligațiile civile ale reprezentatului.

Colegiul consideră întemeiat argumentul recurentului precum că la materialele dosarului nu au fost anexate de către reprezentanții unuia dintre creditorii înscrisuri din care ar rezulta că semnatarul procurii este administrator al creditorului și a fost în drept să delege împuterniciri lui altei persoane pentru reprezentarea intereselor în cadrul procesului de insolvabilitate intentat în privința debitorului.

Colegiul constată că materialele dosarului și anume cererea de validare a creanței, atestă faptul că creditorul care a înaintat cererea de validare a creanței, își are sediul în Spania, nr. 724, Salou Placa Europa, Sdifici Mercuri Local 3, Baixos. Tot actele pricinii, și anume procura eliberată pe numele lui S.T, de către compania creditor certifică faptul că întreprinderea dată este înregistrată în Gibraltar. Prin urmare, în baza procurii enunțate, S.T. a împuternicit prin mandat avocatul F.L. pentru a înainta cererea de validare a creanței creditorului.

Aceasta demonstrează că sunt prezente la caz încălcări de procedură ce afectează însăși substanța dreptului părților la un proces echitabil.

Colegiul conchide că soluția adoptată de instanța de insolabilitate prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § I CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil. La rejudecarea cauzei, se va ține cont de criticile invocate în textul deciziei și se vor înlătura omisiunile admise de instanța de insolabilitate, pentru asigurarea unei judecări corecte și legale a contestației înaintate.

[Dosarul nr. 2ri-214/17 din 2 august 2017](#)

Obiect: poprirea

Colegiul reține că, concluziile instanței expuse în partea motivată a hotărârii nu coincid cu declarațiile expuse în procesul – verbal al ședinței de judecată, precum și materialelor cauzei. Ca urmare, conchide Colegiul că, instanța de insolabilitate în mod pripit a ajuns la concluzia de respingere a cererii de validare a popririi, fără a ține cont de faptul că, terțul poprit nu a prezentat probe pertinente și admisibile pe care le-ar putea opune cererii lichidatorului de validare a popririi, or, din referința prezentată de terțul poprit și declarațiile reprezentantului lichidatorului date în cadrul ședinței de judecată se denotă că, terțul poprit nu a prezentat acte contabile, cu toate că a fost somat în acest sens iar secția de patiserie, la care face referire terțul poprit nu se află la balanța întreprinderii aflate în insolvență, și în vederea folosirii mijloacelor financiare în scopul gestionării întreprinderii nu s-au prezentat dovezi plauzibile, deoarece intimatul nu dispune de documente confirmative în acest context.

[Dosarul nr. 2rc-415/17 din 02 august 2017](#)

Obiect: anularea deciziei adunării creditorilor

Încălcarea procedurii de convocare și de petrecere a adunării creditorilor pot fi verificate în baza procesului - verbal al adunării creditorilor cât și în baza înscrisurilor anexate la procesul-verbal. La caz, prezintă relevanță art. 56 alin. (10) din Legea insolabilității, care stipulează că atribuțiile de secretar al adunării creditorilor, responsabil de corespunderea procesului-verbal opțiunilor și hotărârilor adoptate de adunare, sunt exercitate de administratorul insolabilității/lichidator sau, după caz, de o persoană invitată de președintele adunării din rândul creditorilor participanți la adunare.

Administratorul insolabilității, tot el și președinte al adunării creditorilor, în loc să invite o persoană din rândul creditorilor, pentru executarea atribuțiilor de secretar al adunării

creditorilor, a pus această chestiune la vot, iar când pe marginea acestei întrebării a apărut un conflict, în loc de o persoană, pentru îndeplinirea atribuțiilor secretarului adunării creditorilor, a desemnat două persoane. Desfășurarea adunării creditorilor și hotărârile ei se includ în procesul-verbal, semnat de președintele, de secretarul adunării, de administratorul insolvenței/lichidator. La expunerea hotărârilor adunării creditorilor se menționează opiniile separate declarate.

Așadar, Colegiul stabilește că, drept urmare a desemnării a doi secretari ai adunării creditorilor, aceștia au întocmit și au depus în instanță, prin intermediul administratorului insolvenței, două procese-verbale, cu un conținut diametral opus, într-un proces-verbal se menționează că pe marginea chestiunilor incluse în ordinea de zi a adunării nu a fost adoptată nici o hotărâre, iar în altul – s-a indicat primirea a patru hotărâri. Mai mult decât atât, nici unul dintre procesele - verbale depuse în instanță, nu au fost semnate de președintele adunării și de administratorul insolvenței. Ca urmare la cele menționate, Colegiul consideră corectă concluzia instanței de insolvență precum că lipsa procesului-verbal al adunării creditorilor, constituie temei de anulare a tuturor hotărârilor primite la această adunare și reflectate în ambele procese-verbale atât pe marginea chestiunilor incluse în ordinea de zi, cât și pe acelor legate de procedura de desfășurare a adunării propriu-zise.

[Dosarul Nr. 2rc-472/17 din 23 august 2017](#)

Obiectul: procedura de intrare în faliment

Astfel, potrivit prevederilor Legii insolvenței, instanța de insolvență decide, prin încheiere, continuarea procedurii de insolvență și intrarea în faliment a debitorului doar în cazul în care adunarea creditorilor a aprobat raportul administratorului insolvenței în care se propune intrarea debitorului în faliment, condiție ce nu a fost întrunită în speță, or, instanței de insolvență nu i-a fost prezentată spre confirmare o hotărâre a adunării creditorilor adoptată în baza raportului administratorului insolvenței, ci doar o hotărâre adoptată în baza unei propuneri a președintelui adunării creditorilor, care este reprezentantul lui Rabei Ghenadie. Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, ținând cont de faptul că instanța de insolvență, în motivarea încheierii, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a verifica întrunirea condițiilor prevăzute de lege pentru dispunerea intrării debitorului în procedura de faliment, iar instanța de recurs este în imposibilitate de a corecta respectivele erori judiciare, conchide asupra remiterii cauzei spre rejudecare.

În același context, Legea insolvenței nu reglementează în mod expres posibilitatea contestării cu recurs a încheierii de intentare a procedurii falimentului precum și nici nu reglementează efectele juridice în cazul anulării hotărârii adunării creditorilor privind intentarea procedurii falimentului, însă având în vedere că hotărârea adunării creditorilor de aprobare a raportului și intentare a procedurii falimentului reprezintă actul juridic ce generează intrarea în faliment, anularea acesteia descalifică situația juridică inițială emiterii încheierii. Ca urmare, cu toate că Legea insolvenței nu reglementează în mod expres contestarea cu recurs a încheierii emise conform art. 115 al Legii insolvenței de intrare în faliment, o asemenea încheiere urmează să constituie obiect de verificare a legalității în ordine de recurs, or în situația constatării ilegalității hotărârii adunării și, după caz, casării încheierii privind respingerea cererii de anulare, încheierea de intrare în faliment își pierde fundamentul juridic devenind grav viciată în sensul lipsei temeiului juridic ce justifică o asemenea procedură.

[Dosarul Nr. 2rc-668/17 din 23 august 2017](#)

Obiectul : repunere în termen a cererii de admitere a creanței

Colegiul reține că Ursu Alexandru nu a fost notificat de către administratorul insolvenței, or, în listele F-103 de expediere a corespondenței din anul 2014 Ursu Alexandru nu figurează. (f.d. 11-16) De asemenea, nu poate fi considerat că Ursu Alexandru a fost notificat la 12.06.2014, deoarece potrivit informației prezentate de către Departamentul Poliției de Frontieră nr. 35/7-4-3900 din 22.05.2017 în perioada 16.05.2014-19.06.2014 nu se afla pe teritoriul Republicii Moldova, astfel, notificarea expedită de administratorul insolvenței nu putea fi recepționată de către Ursu Alexandru la data de 12 iunie 2014. Totodată, instanța de recurs conchide că la materialele dosarului nu sunt anexate dovezile care confirmă recepționarea de către Ursu Alexandru a notificării despre intentarea procesului de insolvență față de SRL „Romanta Plus”. În așa caz se constată că nu a fost respectată procedura de notificare a intentării procesului prevăzută la art. 35 alin. (4) din Legea insolvenței, respectiv instanța de apel a fost în drept să admită demersul de repunere în termen.

Astfel, în cadrul intentării procesului de insolvență, Ursu Alexandru nu a fost notificat în modul prevăzut de legislație despre drepturile sale privind înaintarea creanțelor, considerent din care a și depus cererea privind recunoașterea creanței cu încălcarea termenului de declarare. Reieșind din constatările relatate în coroborare cu prevederile legale sus citate, instanța de recurs consideră că instanța de insolvență corect a reținut argumentul lui Ursu Alexandru ca temei de repunere în termen.

Obiectul: aprobarea raportului final și a bilanțului de lichidare

Analizând situația de fapt și de drept prin prisma celor arătate, Colegiul conchide că instanța de insolvabilitate la pronunțarea hotărârii din 16 mai 2017 de aprobare a raportului final și a bilanțului de lichidare al „Doloșcan Ghenadie” SRL, cu dispunerea încetării procesului și radierii debitorului „Doloșcan Ghenadie” SRL din Registrul de stat al persoanelor juridice, fiind considerate stinse creanțele neexecutate în procedura de lichidare a „Doloșcan Ghenadie” SRL, corect a constatat că „Doloșcan Ghenadie” SRL nu mai deține bunuri componente ale masei debitoare, urmărirea cărora ar permite suportarea cel puțin a cheltuielilor procesului de insolvabilitate și în situația în care nu există masa debitoare, continuarea de mai departe a procesului este fără rost, dând o soluție legală și întemeiată în acest sens. În așa mod, hotărârea instanței, cu respectarea prevederilor art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiind bazată pe aprecierea multilaterală și veridică a probelor, cu determinarea tuturor circumstanțelor care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

Colegiul reține că reieșind din conținutul hotărârii Judecătorei Anenii Noi din 09 martie 2017, (prezentată ca anexă la recurs), acțiunea Băncii de Economii SA, în proces de lichidare, privind încasarea datoriei în mărime de 275 663, 59 MDL, este îndreptată către Doloșcan Ghenadie, Doloșcan Iulia, Doloșcan Victor, ca fidejutori ai debitorului „Doloșcan Ghenadie” SRL, iar conform art. 181 alin. (4) din Legea insolvenței, degrevarea de obligații a debitorului nu atrage degrevarea de obligații a fidejursorului sau a codebitorului principal, în așa fel, fiind lipsite de suport juridic argumentele recurentului că, prin hotărârea pronunțată, i-ar fi lezate grav interesele sale ca creditor cu creanță validată nestinsă.

Proiectul „DIGEST” este un produs marca JURIDICE.md, realizat cu sprijinul JURIDICE.ro.

Toate drepturile sunt rezervate.

Pentru sugestii, întrebări, critici și laude ne puteți contacta pe adresa de e-mail:

office@juridice.md

